

Karácsonyi újévi árainkból kedvezményt adunk!

Magyar Fióküzlet Egeres fadobozokat összeszegezett en megrendelésre azonnal csobb napi áron Lebovits fatereskedes és adagyar (volt Kajántól-ut) 1 szam

Sajat érdekben gyozodjon meg, hogy butorait megis csak

Fischer Albert és Társa cégnél szeresheti ba a legolsobbban. Figyelni a cimret!

Regele Ferdinand 61. sz. Gyartelep : Gherla

A és gyapot-

llalunk:

kórházi, zintézeti, zállodai szerezések állítását.

telefon 515

os-utca) 14. south L.-u.) 10.

& Co. R I S No. 1. ew-York

állás, vesztegár nélkül. tázás tartama 16 nap erentuli luxusgözssel.

antinople 25.000 tonnás 22.000 tonnás istocles . 18.000 tonnás

endő. Összes előirt okmá- amerikai vizum megszar- elekszik tehát, ha bizalom- en megadunk

a Paris No. 1.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977 Es. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPTILAP

Ciuj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 240. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tebet 5 * 1923 december 13 Csütörtök

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 320
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Ideiglenesen oldották meg az ortodox iroda sorsát

A rabbidelegátusok felborították az első paktumot. Feloszlítás veszélye fenyegette a kongresszust. Az ellenzék nem vett részt az igazolóbizottság tagjainak megválasztásában. Az újabb békéltető tárgyalások eredménye

Ujra Ullmann főrabbit választották meg az iroda elnökének, de kötelezte magát, hogy hat hónapon belül lemond

(Nagyvárad, december 12. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) Tegnap jelentette már az Uj Kelet, hogy az a paktum, amelyet a delegátusok nagyrésze magáévá tett, a chaszid-irányzatnak ellenállása miatt felbomlott. A rabbiok egész délután heves tanácskozásokat folytattak, amelyek során abban egyeztek meg, hogy Schwartz Jakob bejelentését nem fogadják el. A paktum meghiusulása már-már válságba sodorta a kongresszus sorsát és úgy látszott, hogy Jonescu miniszteri tanácsos, a kormány kiküldöttje fel fogja osztálni azt, amikor az utolsó pillanatban az újabb békéltető kísérletek végül is sikerre vezetnek. A végleges megállapodásnak, amelyet a kongresszus összessége magáévá tett, főpontja, hogy a kongresszus nem dezavualja a beszercei irodát és újra Ullmann Salamon beszercei főrabbit választja meg az iroda elnökéül. Ullmann Salamon azonban ugy a békítőbizottság tagjai előtt, mint Jonescu miniszteri tanácsos előtt kijelentette, hogy a legrövidebb időn belül, legkésőbb hat hónap múlva tisztségéről lemond és az ötvenes bizottság világi elnököt állít az iroda élére. Másik főpontja a paktumnak, hogy az egyes rabbiok által a különböző hitközségek és rabbiok ellen irányuló isszurok (vallási tilalmak) kibocsátását meg kell szüntetni.

A délutáni rabbi gyűlés felborította a paktumot

Az esti ülést Ullmann főrabbi nyitja meg. Az első felszólalója Adler segesvári főrabbi, aki a délutáni rabbi gyűlés jegyzőkönyvét olvassa fel. A jegyzőkönyv szerint a rabbiok a vegyes bizottságot nem tartják elfogadhatónak, valamint Schwartz Jakabnak azt az előterjesztését sem, hogy a kongresszus világi elnököt válasszon. Különben is a rabbiok az elnökválasztást későbbi időpontra akarják halasztani.

Ezután Rosenfeld Salamon dr. szászrégeni delegátus szólal fel román nyelven és sajnálkozik annak ad kifejezést afelett, hogy a rabbiok a megkötött paktumot visszavonták. A tegnapi nap folyamán a delegátusok mindent elkövettek, hogy a rabbiok és a világiak kívánságait egyaránt kielégítsék. A most felolvasott határozat halomra dönti az egész eddigi munkát.

— Mi — folytatja szavait — az ortodox egyházat szilárd alapokra akarjuk fektetni és ennek érdekében nemcsak anyagi, hanem elvi áldozatokat így akarunk hozni. Ezt azonban természetesenleg a másik oldalról is elvárjuk. Nem tudom miért vetették el az eredeti megállapodást, de figyelmeztetem a kongresszust, elsősorban a papokat, ha az egységet nem hozzuk létre, úgy az erdélyi ortodoxia elveszett. Mi erdélyi ortodoxok egységes tömörülést alkotunk, amelyet más országúrszék ortodoxiájával összevgyíteni nem lehet. Ha a mi egységünk kifejezésre nem jut, akkor más országúrszék ortodoxiájának gyámsága alá helyeznek bennünket. Ezért kérem nyomatékosan a rabbi urakat, fontolják jól meg határozataikat, mert minden felelősség a jövő fenyegető veszedelmével szemben a rabbiokat fogja terhelni.

Ezután Hirsch Adolf emelkedik szólásra és kijelenti, hogy azzal a felhívással, amelyet a szászrégeni delegátus intézett a kongresszushoz és főleg annak rabbitagjaihoz, csak részben ért egyet. Tegnap a delegátusok, mint komoly férfiak, meg egyeztek egy javaslatban, ez azonban csak javaslat volt és így a rabbi uraknak nem lehet semmit szemere vetni. Mindamellettt ő is kéri a rabbiokat, fontolják jól meg az ügyet, mert nem az igazit, amit ők választottak. Tárgyaljanak olyan ja-

vaslatokat, amelyeket a világi delegátusok is elfogadhatnak.

Veszélyben a kongresszus

A vitának Jonescu Péter miniszteri tanácsos felszólalása vetett véget:

— Azt hiszem, — mondotta — hogy hosszú és céltalan vita veszi kezdetét. Ha az urak nem tudnak megegyezni, úgy kénytelen leszek a legszigorubbán betartani a törvény idevágó rendelkezéseit, amelyek szerint csak azok birhatnak szavazati joggal, akiket saját hitközségük választott meg. Ami pedig az elnök megválasztását illeti, ebben is téved a rabbi urak felfogása. A törvény szerint ugyanis a jelölt bizottság három elnökjelöltet jelöl, akik közül a kongresszus választja meg az elnököt, mégpedig élethossziglan. Az ötvenes bizottságnak csak akkor van joga elnököt választani, ha időközben az elnök meghal, vagy visszavonul tisztségétől. Délelőtt nem akartam a kongresszus ügyeibe beleavatkozni, mert azt hittem, hogy önöknek sikerülni fog megegyezést létrehozni. Minthogy azonban az egyezség felborult, egyedül a törvény paragrafusai lehetnek döntők.

A kormány kiküldöttének szavai óriási megdöbbenést keltettek a delegátusok között. Ullmann Salamon beszercei főrabbi szólásra emelkedik és kijelenti, hogy Jonescu miniszteri tanácsos délelőtt azon az állásponton volt, hogy az elnököt az ötvenes bizottságnak kell megválasztania. Sajnálattal kell most konstatálnia, hogy a kormány kiküldötté ezt az álláspontját megváltoztatta. Különben is a kongresszust csak az ötvenes bizottság tagjainak megválasztására hívták össze.

Az ortodoxia egységéért

Ezután Márk nagyszabeni delegátus szólal fel. Kijelenti, hogy a világi delegátusok a legtalajesebb szeretettel fordultak a rabbiokhoz a békés megegyezés érdekében. A rabbiok azonban harcot és egyenetlenséget akarnak a béke helyett, ami súlyosan veszélyezteti az egyetemes ortodoxia érdekeit. Ujra kéri a kongresszust, hogy őrizze meg az ortodox egységet.

Freund szászrégeni rabbi a következő felszólaló kijelenti, hogy a szászrégeni hitközség elnökének, dr. Rosenfeld Salomonnak felszólalása nem teszi a hitközség összességének álláspontját. A maga részéről egészséges alapot akar adni az ortodoxiának. Teljesen mindegy az, hogy az elnök papi, vagy világi személy, de belső meggyőződésüktől indítva vissza kellett utasítaniok Schwartz Jakob előterjesztéseit. Kéri a kongresszust, függesszék fel az ülést félórára, hogy ezalatt megegyezés jöhessen létre.

A kultúra ellen

A szászrégeni rabbi felszólalása után a kongresszus a legizgalmasabb perceket élte át. Brach nagykarolyi rabbi emelkedett szólásra, aki azzal kezdte, hogy a zsidóság három év óta óriási szenvedéseken megy keresztül, amelyekről a kormány képviselője nem emlékezett meg.

— A zsidó nép — mondotta — legtöbbet szenved az összes népek között, mert nagy a büne. Az ortodoxia teljesíteni akarja a kormány összes kívánságait. Nem kell nekünk sem iskola, sem szubvenció, nem kell nekünk gimnáziumok, nincs szükségünk kulturintézményekre, nincs szükségünk intellektuelekre, ügyvédekre, orvosokra, újságírókra és más doktorokra, nem kell nekünk színház, nekünk csak ortodoxia kell.

— Hetven jóslat maradt ránk — folytatta — a zsidóság galutbeli sorsára vonatkozólag. A jóslatok közül hatvankilenc már beteljesedett, a

hetvenedik Erec Jiszraelettől szól. Erec Jiszraelt pedig nem a cionisták munkájával fogjuk visszaszerezni. Hagyományaink megtiltják, hogy bármit is tegyünk Erec Jiszraelt visszaszerzésére, isten önmagától fogja nekünk visszaadni az ősi földet. Sokat szenvedtünk, kimondhatatlanul sokat és el kell jönnie rövidesen a megváltásnak. Ha a minisztérium kiküldötte önkényesen jár el és végrehajtja azt az intézkedést, hogy csak a saját hitközségük által megválasztott delegátusok birnak szavazati joggal, akkor mi nem veszünk részt a kongresszuson, kivonulunk a gyűlésről és a kormánynak alkalma lesz meglátni, hogy a zsidó nép zöme velünk tart.

Kivonul az ellenzék

A nagykarolyi rabbi beszéde nyomán óriási zaj támadt. A nagy zaj közepette Tisehler Mór emelkedik szólásra és kijelenti, hogy délelőtt alkalma volt azt hallani, hogy az elnöki tisztségre őt jelölik, a ma délután történtek után azonban kijelenti, hogy csak akkor fogadja el a tisztséget, ha egyhangulag választják meg. Ezek után a rabbi javasolja, hogy a kongresszus válassza meg a verifikáló bizottság tagjait. Az ellenzék azonban tiltakozik ez ellen. Jellemző, hogy Brach nagykarolyi rabbi nyomban beszéde után sorra járja az összes delegátusokat és szavazócédulákat oszt szét hívei között. A verifikáló bizottság megválasztását célzó javaslat körül óriási vihar támad. Dr. Rosenfeld fel akar szólalni, azonban a nagy zajban elvész a hangja. Végül is az ellenzéki delegátusok elhagyják helyüket, miután Jonescu államtitkár arról biztosította őket, hogy nem fog eltérni törvénytelenéget.

Az ellenzék távozása után megindul a szavazás, amelynek során százötvennyolc szavazat közül száznegyvennégy esett a chaszidok listájára. Este tíz órakor másnapra halasztják az ülést, a verifikáló bizottság azonban azonnal megkezdi munkáját és éjjel két óráig folytatták a mandátumok átvizsgálását. Az éjszaka folyamán az ellenzéki delegátusok hosszabb megbeszélést tartottak, amelynek határozatait Schwartz Jakob terjesztette elő a szerdai ülésen.

Uj paktum a szerdai ülésen

Ullmann Salamon beszercei főrabbi nyitja meg az ülést. Legelőször Adler segesvári főrabbi, a verifikáló bizottság elnöke terjeszti elő az igazolóbizottság jelentését. A jelentés szerint nyolcvan hitközség kétszázegy mandátummal szerepel. A mandátumok közül hatvanhét papi, százhuszonnégy pedig világi nevére szól. A mandátumok közül az igazolóbizottság tíz mandátumot semmisített meg. Az igazolóbizottság elnöke utal arra, hogy bár a tegnapi szavazás a papi párt fölényét bizonyította be, ez a körülmény nem befolyásolta a bizottság munkáját.

Az ellenzék a kongresszus folytatása ellen

Ezután Schwartz Jakob emelkedik szólásra, mire a papi párt tagjai óriási zajban törnek ki. Schwartz Jakob leszögezi, hogy mély fájdalommal látja azt az egyenetlenséget, ami megbontja az erdélyi ortodoxia egységét. Szükségesnek tartja leszögezni, hogy a verifikáló bizottság megalakulását törvénytelennek tartja, mert az elnök a tegnapi ülésen nem tette fel szavazásra az ellenzék javaslatát. Ezután óvást emel a kongresszus folytatása ellen a következő indokok alapján:

1. A kongresszus összehívása nem történt szabályszerűen. Nem volt választási rendszer és így a választásokat nem kidolgozott szabály szerint folytatták le, hanem öletszerűleg.
2. A kongresszus jogilag nem szabályszerű. Ullmann Salomonnak nem volt joga a kongresszuson elnökölni, mert mandátuma lejárt.
3. Óvást emel azért is, mert a papok dezavualták azt a paktumot, amelyet a kongresszus többsége magáévá tett.

Az óvás bejelentése után Fränkel szatmári delegátus magából kikelve tiltakozik, mire óriási

zürzavar támad. A delegátusok elhagyják helyüket és izgatott csoportokba verődnek össze. A nagy zaj közepette lép az emelvényre Fuchs nagyváradi főrabbi, akinek a pódiumon való megjelenése megnyugtatta a kedélyeket.

Tíz tagu békéltetőbizottság

Fuchs főrabbi kijelenti, meg van győződve arról, hogy Schwartz Jakabnak nem célja a kongresszus sikerét és az ortodoxia érdekeit veszélyeztetni. Ezen a kongresszuson dölnék el az ortodox zsidóságnak legszentebb és legnagyobb érdekei, az autonómiának és a Tóra épségének a kérdéséről var. szó és ezért fontos a kongresszus békéje és egysége. Ha a béke nem áll helyre, ugy veszendőbe megy az erdélyi ortodoxia. Kéri az összes delegátusokat, hogy az utolsó percben találják meg a megegyezés lehetőségét. Fuchs főrabbi békítő beszédét a delegátusok kivétel nélkül óriási tapsal honorálják. Végül Fuchs főrabbi azt javasolja, hogy az ülést függeszék fel egy félóra, egy tíz tagu bizottság vonuljon ki és próbáljon egységes megállapodásra jutni. A bizottság kiküldésénél újra éleshangu vita indul. A chaszid irányzatu delegátusok ugyanis ragaszkodnak ahhoz, hogy a delegációban a nagykárolyi és máramarosszigeti rabbi is benne legyen. A bizottság kivonulása után a teremben lévő delegátusok feszülten várták a tárgyalások eredményét és izgatottan tárgyalták a várható esélyeket.

Az új paktum

Félegy óraker olvasta fel Freund szászrögényi főrabbi a bizottság határozatát, amelynek csak első részét terjesztette a kongresszus plénuma elé, a határozat második része bizalmas természetű volt. A delegátusok többsége azonban már ekkor értesülve volt a bizalmas természetű határozatokról is. Eszerint Ullmann Salamon főrabbit újra elnöké választják, de csak azért, hogy ne zavarálják a beszercei iroda eddigi működését. Ullmann főrabbi kötelezte magát egy a bizottság tagjai, mint Joncsu miniszteri kiküldött előtt, hogy legrövidebb időn belül, legkésőbb hat hónap múlva lemond és az ötvenes bizottság világi elnököt választ. Kimondja a határozat bizalmas természetű része azt is, hogy a nagykárolyi, máramarosszigeti és karácsonytalvai rabbik minden eddigi isszurt, amellyel az egyes hitközségeket és annak rabbijait vallási tilalom alá helyezték, megszüntetik.

A kongresszus plénuma elé terjesztette a bizottság nevében Freund főrabbi, hogy a vertikális bizottságot elismerik és elfogadják a jelölőbizottság határozatát. Elvileg kimondták, hogy az ötvenes bizottságba öt kolozsvári és öt nagyváradi delegátust választanak. Elhatározta a bizottság azt

is, hogy a kongresszus már most választja meg elnökét.

Nem szavaznak köszönetet a beszercei irodának

A bizottság jelentése után Rosenzweig delegátus jelentkezik szólásra és örömeinek ad kifejezést afelett, hogy a megegyezést sikerült létrehozni. Freund főrabbi figyelmezteti a kongresszust arra, hogy az egység létrehozásáért legelőször is Fuchs főrabbit illetik köszönet.

Ezután Stern marosludasi delegátus emelkedik szólásra és kijelenti, hogy az ortodoxok egy részének az a hibája, hogy nem tettekkel, hanem csak szavakkal vallják magukat ortodoxoknak. Stern felszólalására a chaszid-delegátusok óriási zajban törnek ki, felháborodva tiltakoznak Stern szavai ellen, felugrálanak székeikről és kényszerítik a szónokot, hogy álljon el beszédének folytatásától. A zaj lecsillapodása után a paktum értelmében az elnök megválasztására kerül a sor. A bizottság Ullmann Salamont javasolja a kongresszus elnökévé,

Liberális támadás Constantinescu ellen

Megszavazták a földosztási államtitkárság felállítását. „Nincs elég vizsgálóbíró a földosztási visszaélések megvizsgálására.” Növelik a közegészségügyi minisztérium költségvetését

(Bukarest, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus tegnapi ülésén Constantinescu földmivelésügyi miniszter betérjesztette a földmivelésügyi államtitkárság felállításáról, Mardarescu tábornok hadügyminiszter pedig az 1923. évi kontingens behívásáról szóló törvényjavaslatot.

Szöcs Géza szenátor kéri a kormányt, legyen gondja a román nyelvnek a székelység közötti terjesztésére.

Bartolomeu püspök az egyház panaszait ismerteti és kéri a klérus támogatását. A szenátus ülését azután felfüggesztették és az osztályok tárgyalás alá vették a betérjesztett javaslatokat.

Az ülés újbóli megnyitása után megkezdtek az új államtitkárság létesítéséről szóló törvény fölötti vitát.

Popovicu liberális támadja a javaslatot. Különösnek találja, hogy az a liberális párt, amely a földmivelésügyi miniszteri tárcának Averescuék által történt kettéválasztását fölöslegesnek találta és a két minisztériumot egyesítette, most mégis külön államtitkárságot akar felállítani. Egy földosztási államtitkárság létesítése akkor, amikor nincs elég vizsgálóbíró a felosztási visszaélések megvizsgálására, a közvélemény kihívását jelenti.

Botez támogatja a javaslatot és megállapítja,

akit a delegátusok egyhangulag meg is választanak. Végül Blau krasznai delegátus köszönetet akar szavaztatni a beszercei iroda eddigi működéséért, de indítványára az ellentmondások egyben özőne támad, úgyhogy kénytelen volt előterjesztésétől elállni. Az ülés folytatását ma este hat órára halasztották. Az esti ülés egyetlen pontja az ötvenes bizottságnak megválasztása.

Ma dönt a Marx-kormány a megszállt területekről

Berlin, dec. 12. A német kormány ma fog dönteni a Ruhr-vidék és a rajnai tartományok ügyében. A birodalmi gyűlés ellenőrző bizottsága tegnap este foglalkozott ezzel a kérdéssel. A kormány döntése feltétlenül alkalmazkodni fog a parlamenti bizottság határozatához.

Washington, dec. 12. Az Egyesült Államok közölték a szövetségesekkel, hogy eltagadják a szakértőkönferenciára szóló meghívást, de nem káldenek hivatalos delegátust, csakis magánzakértőt a német pénzügyi kérdések megvizsgálására.

hogy az új államtitkárság nem a földosztási teadöket fogja ellátni és működési körét majd a minisztertanács fogja pontosan megállapítani.

Ferehide elnök szavazás alá bocsátja a javaslatot, melyet a szenátus 57 szavazattal 15 ellenében megszavazott.

Ezután dr. Hasanas beszélt az ország rosz közegészségi viszonyairól és kérte a közegészségi minisztérium költségvetésének növelését a járványos betegségek és az alkoholizmus elleni sikeres küzdelem érdekében.

Ezzel a szenátus ülése véget ért.

Kedvezőtlen hírek a román-orosz viszonyról

Páris, december 12. Moszkvából ideérkezett hivatalos kommuniké szerint a szovjetkormány kategorikusan megcáfolja azt az egyes román lapok által közölt hírt, hogy Oroszországnak intenciója Beszarabia csatlakozását Romániához elismerni. Az orosz kormány nem ismeri el a Dnyeszter-menti határt és engedményeket vár Románia részéről.

Egy másik párisi távirat szerint Románia helyzete az oroszokkal szemben jelentékenyen súlyosbodott. Az oroszok nem ismerik el a jelenlegi határokat és új javaslatokat kérnek.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aárjn Goldschmidt.

Igy is történt. A régi jó időben volt ez, nem a klubok, az asztetika és ifjonti politizálás korszakában. Akkor még senki se volt liberális, vagy nemliberális, alkotmánypárti, vagy szolgálkú, — a nép akkor még nem evett volt az ujságírói megismerés fájáról és még nem látta azt, hogy éjszaka van. Akkor még nem volt szükség dalkörökre, az ének olyan könnyen jött a jó bor mellett, mint amilyen könnyen manapság valami politikai diszkusszió. A különböző nóták tehát fölszengettek, olykor tréfákkal és nagy nevetésekkel megszakitva, messze ki a csöndes öböl fölé.

Mikor Jákobra került a sor, ugy látszott, mintha gondolkodnék. De aztán gyorsan fölütötte fejét és rázendített Wilhelm Müller egyik „Német-Görög-dalára”. A mi nemzedékünk elfeledte már ezeket a dalokat, aminthogy elfeledte azokat a korlátot nem ismerő szabadságvágyat is, mely e dalokat szülte. Némely kevesek talán még emlékeznek arra a mélységes fájdalomra és arra az izzó lelkesedésre minden iránt, ami hellén előidő és hellén szabadság, amely ezeknek a daloknak néhányából szinte kiárad. Jákob az ő szép csengő hangján ezek közül énekelt egyet. Mikor befejezte, a társaság csöndben ült és komolyan.

— Látjátok, — mondotta rövid hallgatás után, — a nap most száll alá és ugyanazok a piros sugarak, amelyek itt a mi örömlünket szepítik meg, talán a görögök holttesteire is alátűznek és le a német diákok börtönébe, akik a szabadságért rabságban szenvedtek. Emlékezzünk meg róluk, mielőtt még a mámorban saját magunkról is megfeledkezünk.

— De ez nem volt a megállapodás szerint! — zúgolódott az egyik. — Olyan nótának kellett volna lenni, amelyet mindannyian kórusban kisérhettünk volna.

— Nem az én hibám, — válaszolt Jákob. — Hát miért nem énekeltek velem?

— Elég furesa, — folytatta aztán, — nekem, a leigázott nép fiának, kell benneteket emlékeztetnem a szabadságra! Különben, — ha igazában nézzük a dolgot, — mégis csak így van a rendjén. A zsidók sokkal közvetlenebb érintkezésben vannak a szabadság eszméjével, mint ti többiek.

— Virágozó diadalmas öshülyeség! No most még egy szép bizonyítást erre Bendixen! — kiáltották feléje.

— Igen, lássátok: a zsidók mindig szivacstartói a szabadságnak. Mikor a többiek magukba szívják a szabadság kedves gőzét, az alja, a „csapadék” mindig a tartóba szivárogo. Ha a nép Németországban, vagy Dániában szabadságot követel: beveri a zsidók ablakait. Igen, ugy van ez: amint csak valami is benne van a levegőben a szabadságból, a zsidó ugy megérzi ezt a tagjaiban, mint ahogyan a közvényes előre megérzi az időjárást. — Nekem tehát szolgálatkészen, a szabadságról kell nektek beszélnem. Az a jelentéktelen körülmény, hogy én szeretem a szabadságot, holott félnem kellene tőle, nem befolyásolhatja a dolgot.

— Ezért a bizonyításért külön iszom az egészségedre, — mondotta Gröndal. — És a görögökért és Missolonghiért hajlandó vagyok mindannyiztokkal közösen inni. Ime elétek dobom keztyümet, — magától értetődik csak képletesen szölok.

— Igen, éljen Hellasz és a görög szabadság! — kiáltott Fangel. — Ezt az országot mindenesetre csak azokból a verésekből ismerem,

melyeket Homérosz miatt kaptam az iskolában. De talán éppen azért van az, hogy én olyan egyébként megmagyarázhatatlan nyöngédséget táplálok emez ország irányában. Tehát: éljen Homérosz apánk! Pontosz oinóeisz! Hát nincs igazam? Nézzétek csak a tengert! Nem olyan-e ebben a pillanatban, mint a legkiválóbb bordói bor? Haj, de boldog is volna az, aki ebben az isteni St. Julien-ben fűrödhetne és uszhatna!

— Protestálok a bornak minden külső alkalmazása ellen, — mondotta Gröndal. — De minthogy már a görög szabadságért iszunk, hát igyunk egyet a dán szabadságért is. Alapjában véve benyünkét éppen olyan közelről érint.

— Oh igen, — mondotta Jákob, akinek vére alaposan pezsgésbe jött és már nem tudott magán tovább uralkodni, — erre már én is veletek iszom. Hiszen alapjában véve mégis csak Dániáról tartok legtöbbet.

— Ezt az ördög köszönje meg neked! — kiáltott Gröndal. — Ugy gondolám, hogy Dánia neked éppen ugy a hazád, mint nekem. Vagy téged talán nem Fyen-ben nemzettek és szültek? Mered ezt tagadni?

— Nem, — felelte Jákob. — Azonban Dánia nekem nem lehet olyan teljes mértékben hazám, mint nektek, mert engem nem fogad el olyan teljes mértékben fiának, mint titeket. Hát igazán azt hiszitek, hogy az a zsidó, aki emberjogainak és emberi méltóságának tudatára ébredt, közömbösen tudja nézni azt az egyenlőtlenséget, amelyet az állam közte és keresztény polgártársai között mértékül fölállít? Szemére hányják a zsidóknak, hogy nincs hazájuk: miért nem teszik lehetővé, hogy legyen?

— De hiszen a különbség nagyon is jelentéktelen, — ellenvetette az egyik. — Legföljebb csak kisszerű dolgok azok, amelyekben a zsidóknak vissza kell vonulniok. (Folyt. köv.)

A máram

(Máram tudósítójától.) évi konferencia árvagondozó konferenciáján tizenkét árva jelentek meg igen sok tagj

Négymil a máram

A gyűlé aki legelőször Gzerskayt, az nak kiküldött árvagondozó részt a kong

Ezután tumot olvas rézletezte a szerű munká a Joint közp hocsátott a rendelkezésé tették fel a segélynyújtás esztási kiadás

Ezután tességgel ism különösen az árvaügy legf gondozó egy eddig ötvene Az árvaikat, mincegy ped el tanonkén

A kont gadja azt az részére az ip internátust ortodox hitl egy épülete lelkesedéssel a konferenc létesítenek, tart majd e

Ujra

A vála a régi vezetőség igy alak Elnök Nathán Sar Bottenberg Heller Jakab Herman, L Wurm User

Végül akcióról. Ist mult évi tél akcióra 1,08 325 a J Külön éező egyesül akciót teljes jelentékeny

A referé központjánal jelentette, kénytelen le tozni és igy adat, hogy Ami viszont eiót a Joint maufolyam u lehetőségét.

Zs

Vétel!

Alb

II. Flata Tra

— Mit gyal Kun Victoriei — Ap cum“ önb

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

A máramarosi zsidó árvagondozás kongresszusa

(Máramarossziget, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi árvagondozó egyesület évi konferenciája után vasárnap a máramarosi árvagondozó egyesület tartotta meg rendes évi konferenciáját. A konferencián a vármegyei bizottság elnöke, valamint a helyi bizottságnak igen sok tagja.

Négymillió lejt fordított a Joint központja a máramarosi árvagondozás céljaira

A gyűlést Fuchs Ede elnök nyitotta meg, aki legelőször is meleg szavakkal üdvözölte Czerszkyt, az amerikai Joint D. C. árvaosztályának kiküldöttjét és Schwartz Miksát, az erdélyi árvagondozó főtitkárát, aki mint vendég vett részt a kongresszuson.

Ezután Fuchs Ede elnök részletes referátumot olvasott fel, amelyben pontról-pontura részletezte a máramarosi árvagondozás nagy-szerű munkáját. A referátumból kitűnt, hogy a Joint központja, a mai napig 3.886.050 lejt köcsöt fordított a máramarosi árvagondozó egyesület rendelkezésére. Ezt az összeget arányosan osztották fel általános ellátási, nevelési, orvosi segélynyújtási, anyagi, fa, fehérnemű és ruházati kiadásokra.

Ipari pályákra nevelik az árvákat

Ezután Rosenberg József beható részlete-
tességgel ismertette az árvaoktatás problémáját, különösen az ipari nevelés kérdését, amely az árvagyógy legfontosabb megoldási módja. Az árvagondozó egyesület munkájának eredményeképpen eddig ötvenegy árvát részesít ipari kiképzésben. Az árvákat, akik közül tizenhárom leány, harmincegy pedig fiú, tizenöt iparágban helyezték el tanoncoként.

A konferencia ezután egyhangúlag elfogadja azt az indítványt, hogy a vidéki árvák részére az ipari nevelés központosítása érdekében internátust állítsanak fel. Stern Fischel, az ortodox hitközség elnöke, az internátus céljaira egy épületet ajánl fel, amit a konferencia nagy lelkesedéssel vesz tudomásul. Elhatározta továbbá a konferencia, hogy ipari vándortanfolyamot létesítsenek, amely három-négy hónapon keresztül tart majd egy-egy községben előadást.

Ujra megválasztották a régi vezetőséget

A választások során egyhangú lelkesedéssel a régi vezetőséget választották meg újra. A bizottság így alakult meg:

Elnök: Fuchs Ede. Bizottsági tagok: Káhnán Náhán Samu, Stern Fischel, Jozsovits Lipót, Rottenberg József, dr. Danczig Samu főrabbi, dr. Heller Jakab, Stern Éliás, Grünfeld Jakab, Káhnán Herman, Landau Bernát, Friedmann Herman, Wurm User.

Végül Káhnán Herman számolt be a ruházati akcióról. Ismertette, hogy a Joint központja a múlt évi téli, ezévi nyári és ezévi téli ruházati akcióra 1.085.854 lejt fordított. Ebből az összegből 325 a Joint által adott árvát ruházták fel.

Különös jelentőséget kölcsönöz az árvagondozó egyesület tevékenységének, hogy a ruházati akciót teljesen házikézelésben oldották meg és így jelentékeny megtakarítást értek el.

A referátumok után Czerszky, a Joint D. C. központjának kiküldöttje emelkedett szólásra és kijelentette, hogy a Joint központja a jövőben kénytelen lesz az eddig nyújtott segítségét korlátozni és így a helyi társadalomra hárul az a feladat, hogy a központ eddigi hozzájárulását pótolja. Ami viszont az árvák oktatási ügyét illeti, az akciót a Joint a legmesszebbmenőleg támogatja és a munkáját megnyitására meg fogja adni az anyagi lehetőséget.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timișoara
II. Piața Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurban telefon 60

— Mit hozzon az any-
gyal Kun Mátyástól, Cal.
Victoriei 2?
— Apukának „Uni-
cum” önbortváltó!

Karhatalommal akarják letörni az osztrák tisztviselősztrájkot

A német állami hivatalnokok is bérmozgalomra készülnek. Fizetésjavításért tüntettek a párisi rendőrök

(Bécs, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A postásstrájk, melyet a munkásvezetők egész Ausztriára akarnak kiterjeszteni, egyelőre csak a fővárosra és Felsőausztriára szorítkozik. A többi tartományok postaszervezetei, bár a szokásos karácsonyi remunerációt nekik sem kapják meg, még nem csatlakoztak a sztrájkhoz. A sztrájkolókat Zelenka radikális képviselő vezeti, aki a szanálási akciót, végeredményben pedig

a Seypel-kormányt akarja megbuktatni.

Hírszerint a sztrájkot karhatalommal akarják letörni.

Berlin, december 12. Tekintettel arra, hogy az új kormány a hivatali munkaidőt meghosszabbítani, a tisztviselők létszámát pedig huszonöt százalékkal csökkenteni akarja s azonkívül a fizetés-emelések sem történnek a kívánt alapon,

a német tisztviselők is sztrájkra készülnek.

Népszövetségi biztos kerül a magyar jegybank élére

A magyar kölcsön egyik feltétele a gazdasági ellenőrzés. Még nincs pozitív eredménye a bukaresti tárgyalásoknak

(Bukarest, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Universul” írja, hogy a román-magyar tárgyalások rendkívül lassan haladnak a magyarok okozta huzavona következtében. A magyarok ugyanis végnélküli vitát folytatnak minden egyes kérdés fölött, ugye hogy

eddig egyetlen fontos ügyet sem tudtak megoldani.

Most következnek a katolikus, majd az ortodox ünnepek és így a tárgyalások legkevesebb egy hónapig szünetelni fognak. Magyarország reméli, hogy a szövetségesek megadják a kért kölcsönt a trianoni békeszerződésben vállalt kötelezettségeinek teljes likvidálása nélkül is, pedig a szövetségesek értésére adták már a magyar kormánynak, hogy a kölcsön elegendhetlen feltétele, hogy a trianoni

Munkáskormány következik Baldwin után

Január nyolcadikáig helyén marad a régi kormány. Lloyd Georgeék is támogatják Macdonald jelöltségét

(London, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalosan jelentik, Baldwin elhatározta, hogy megmarad a kormány élén. A határozatot minisztertanács előzte meg, mely másfélőrai tárgyalás után elhatározta, hogy az alsóház összejel-
tőig helyén marad. A helyzet gondos mérlegelése után Baldwin arra a meggyőződésre jutott, hogy alkotmányos kötelezettsége szerint

továbbra is vállalhatja a felelőséget.

A miniszterelnök ugyanis a királyi audiencia után beható tárgyalást folytatott az ellenzéki vezető politikusokkal, akik valamennyien biztosították, hogy január nyolcadikáig támogatni fogják a kormányt. A kormány viszont kijelentette, hogy alkotmányos kötelezése szerint a lehető legkorábbi időpontban fog bemutatkozni a parlamentnek. Ez az időpont pedig január nyolcadika, amikor az új képviselőház összeül. Elhatározásáért

Retorzióval fenyegetik a görög királpártiakat

Plastiras hadügyminiszter hazaárulóknak proklamálja Metaxas híveit. Az athéni román meghatalmazott miniszter nyilatkozata

(Athén, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A görög rojalista összeesküvésről a rend-
őrség újabbán meg kiderítette, hogy Metaxas tábornok titkára, Theodopulos volt az összeesküvés egyik vezetője, aki több ízben járt az athéni hely-
őrség laktaiban, hogy a katonaságot fellátsa. Kísérletét azonban felfedezték és két szolgálaton-
kívüli tiszttel együtt letartóztatták. Beismerte, hogy hasonló kísérleteket tett más városokban is, ezek azonban szintén halál ütöttek ki. Az összeesküvés célja a jelenlegi forradalmi kormány megbuktatása és a középületek elfoglalása volt.

A tegnapi véres összeütközésekért, mint ismeretes, az ellenzéki sajtó a hatóságokat tette felelőssé. Erre a kormány hivatalos kommunikét adott ki, mely szerint a tüntetőket terheli a felelőség. A jelentés kiemeli, hogy a zavargások és a hadsereg elleni tüntetések a város több pontján egyszerre történtek, ami azok tervszerűségét bizonyítja. A hatóságok azonban előzetes értesítést kaptak a történésekről. Plastiras hadügyminiszter szintén vádolja a tüntetés rendezőit, akik azért akartak zavargásokat előidézni, hogy a forradalom

Páris, december 12. Tegnap este a városháza előtt nyolcszáz rendőr gyűlt össze tüntetésre. A rendőrök szónokai fizetésemelést követelnek. A tüntetők ezután a képviselőház elé akart vonulni, de a városi gárda utjukat állotta.

A két rendőrség között összeütközés támadt,

melyben Guithard rendőrfőnök és két rendőrtiszt is megsebesült. Újabb erősítéseket vezényeltek ki a városi gárda segítségére. Csak így sikerült a tüntetőket szétszórni. Több tüntető rendőrt letartóztattak.

Bécs, december 12. A köztisztviselők sztrájkja változatlanul folyik. Egész Ausztriában nyugalom van. A kormány reméli, hogy a ma megindult tárgyalások sikerre fognak vezetni. A nemzetgyűlés ma szintén ülést tart, melytől a helyzet tisztázását várják.

kötelezettségeknek eleget tegyen.

Páris, december 12. A népszövetségi tanács ma délelőtt nyilvános ülést tartott. Délután pedig

a magyar szanálási kérdés ügyében

kiküldött albizottság zárt ülésen tárgyalt. A párisi tárgyalásokkal kapcsolatban a prágai „Venkov” azt írja, hogy Magyarországnak megszavazzák a kölcsönt, de az illetékes körök abban a meggyőződésben vannak, hogy Magyarországnak gazdasági és pénzügyi tekintetben meg kell kötni a kezét. Így a magyar jegybankot külföldi ellenőrzés alá helyezik, amelyet külön főbiztos ellenőriznie.

Budapest, december 12. A „Pesti Hírlap” úgy értesül, hogy a magyar kölcsönügyben hosszadalmasnak és bonyolultnak ígérkeznek a népszövetségi tárgyalások.

az ellenzéki lapok erősen támadják a kormányt

és azt írják, hogy a konzervatívok csak a munkáskormány alakulását akarják halogatni. Liberális körök szerint azonban a munkáskormány megalakulása csak néhány héttel késleltethető. Ezalatt az idő alatt a Labour Party teljesen kidolgozza programját, mely lehetővé teszi, hogy bizonyos időre biztosítsa a munkáskormány létét. Ramsay Macdonald jelöltségének komolyságát bizonyítja, hogy a munkáspárti kormányról már

miniszteri listák vannak forgalomban.

A „Daily Telegraph” szerint a munkáspárt tagjai kijelentették, hogy a munkáspártban Ramsay Macdonald lenne a miniszterelnök és a külügyminiszter. A pártvezér helyettese az alsóházban Clynes, a kincstári kancellár Snowden, a belügyminiszter pedig Webbs lenne.

eredményeit megdöntsék. Kijelenti, ha így fog folytatódni továbbra is, felhagy eddigi engedékenysé-
gével. Az ellenzék a nép ellen lázad, amelynek nyílt ellenségévé vált, a forradalom azonban minden módon meg fogja védeni a népet.

Az athéni „Messenger” című lap közli: Románia követe felkért bennünket, cáfoljuk meg egy királpárti lap hírért, amely arról szólt, hogy a követség főtitkára fogadta Theodopulost Metaxas tábornok főtitkárát és a követ félórás megbeszélést folytatott vele. Djuvara, Románia athéni követe kijelenti, hogy sem Metaxas, sem titkárát nem ismeri. A meghatalmazott miniszter egyben energikusan tiltakozik az ilyfajta tendenciózus hírek terjesztése ellen s kijelenti, hogy nem beszélhet olyan vitákba, melyek hivatalos kiildetésével nem férnek össze.

Athén, december 12. Az ellenzék elhatározta, hogy nem vesz részt a választásokon, hanem tiltakozni fog a népszövetségnél, kérve annak intervencióját, hogy Görögországban helyreálljon az alkotmányos jogok tisztelete.

A megszállt területekről

A német kormány ma fogja rajnai tartományok ügyét ellenőrző bizottsága tegnap délután üléssel. A kormány dönteni fog a parlamenti bi-

2. Az Egyesült Államok kéri, hogy eltogadják a meghívást, de nem küldték meg, csakis magánzakértők megvizsgálására.

escu ellen

incs elég vizsgáló a közegészségügyi

nem a földosztási teakódési körét majd a min megállapítani.

razás alá bocsátja a ja-
us 57 szavazattal 15 el-

beszélt az ország rossz és kérte a közegészség-
nek növelését a járvá-
holizmus elleni sikeres

se véget ért.

mán-orosz viszonyról

2. Moszkvából ideér-
te szerint a szovjetkor-
cáfolja azt az egyes-
hírt, hogy Oroszország-
csatlakozását Románia-
kormány nem ismeri
rt és engedményeket vár

virat szerint Románia
szemben jelentékenyen
nem ismerik el a jelen-
latokat kérnek.

kaptam az iskolában.
n az, hogy én olyan
tatanlan nyöngédséget
nyában. Tehát: éljen
ny oinóeisz! Hát nincs
tengert! Nem olyan-e
t a legkiválóbb bordói
volna az, aki ebben az
dhetne és uszhatna!
bornak minden külső
ndotta Gröndal. — De
abadságért iszunk, hát
adságért is. Alapjában
yan közéről érint.

ndotta Jakób, akinek
ött és már nem tudott
— erre már én is ve-
ban véve mégis csak

szönje meg neked! —
gondolám, hogy Dá-
hazád, mint nekem.
ven-ben nemzettek és
ai?

Jakób. — Azonban
lyan teljes mértékben
engem nem fogad el
jának, mint titeket.
hogy az a zsidó, aki
mé tóságának tuda-
tudja nézni azt az
z állam közbe és ke-
tt mértékül fölállít?
nak, hogy nincs ha-
hetővé, hogy legyen?
nbség nagyon is je-
e az egyik. — Leg-
k azok, amelyekben
nlniök. (Folyt. köv.)

ndotta Gröndal. — De
abadságért iszunk, hát
adságért is. Alapjában
yan közéről érint.

ndotta Jakób, akinek
ött és már nem tudott
— erre már én is ve-
ban véve mégis csak

szönje meg neked! —
gondolám, hogy Dá-
hazád, mint nekem.
ven-ben nemzettek és
ai?

Jakób. — Azonban
lyan teljes mértékben
engem nem fogad el
jának, mint titeket.
hogy az a zsidó, aki
mé tóságának tuda-
tudja nézni azt az
z állam közbe és ke-
tt mértékül fölállít?
nak, hogy nincs ha-
hetővé, hogy legyen?
nbség nagyon is je-
e az egyik. — Leg-
k azok, amelyekben
nlniök. (Folyt. köv.)

ndotta Gröndal. — De
abadságért iszunk, hát
adságért is. Alapjában
yan közéről érint.

ndotta Jakób, akinek
ött és már nem tudott
— erre már én is ve-
ban véve mégis csak

szönje meg neked! —
gondolám, hogy Dá-
hazád, mint nekem.
ven-ben nemzettek és
ai?

Jakób. — Azonban
lyan teljes mértékben
engem nem fogad el
jának, mint titeket.
hogy az a zsidó, aki
mé tóságának tuda-
tudja nézni azt az
z állam közbe és ke-
tt mértékül fölállít?
nak, hogy nincs ha-
hetővé, hogy legyen?
nbség nagyon is je-
e az egyik. — Leg-
k azok, amelyekben
nlniök. (Folyt. köv.)

ndotta Gröndal. — De
abadságért iszunk, hát
adságért is. Alapjában
yan közéről érint.

ndotta Jakób, akinek
ött és már nem tudott
— erre már én is ve-
ban véve mégis csak

Tarbut-diákok chanukai kirándulása

Meleg szeretettel ünnepelte a vidék Kolozsvár zsidó diákjait

(Kolozsvár, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Tarbut-gimnázium énekkara és műkedvelő gárdája a chanuka-szünetet újból a vidéken töltötte. Ezúttal a cszamosvölgyi városokat látogatta meg a Tarbut lelkes gárdája és jól megválogatott zsidó műsorával mindentűt páratlanul meleg fogadtatásra talált és sokban hozzájárult a Tarbut iránti immár országos szimpátia növeléséhez.

A kiránduló csapat első állomása Dés volt, ahol az EMKE nagytermében szokatlanul nagy-számú közönség jelenlétében tartottak chanuka-istentiszteletet a Tarbut-fiúk. Az istentisztelet során a Tóraolvasást maguk a diákok végezték el kifogástalanul, Neumann Ernő nyolcadik gimnáziumi tanuló pedig hatásos „drósét” tartott kifogástalan héber nyelven. Este a városi színházban zsufolt terem előtt mutatták be a diákok nívós programjukat, melynek minden egyes számát nagy lelkesedéssel tapsolta meg a szép számmal összegyűlt közönség.

Zsibó volt a kirándulók második állomás-helye. A Tarbut-diákok estélye, amelynek előkészítésében Löwi doktor és a zsibói Barisszia páratlan agilitást fejtett ki, itt is fényes sikerrel zajlott le. Az estély után a zsibói zsidó hölgyek szépen sikerült teastélyt rendeztek, amelynek keretében újra lelkesen ünnepelték a Tarbut énekkarát. A teastély sikerének oroszánrésze Grün Rózsit, Grósz Hermannét, Goldbergnét és Ábrahámét illeti.

Különösen meleg szeretettel fogadták a diákokat Zilahon. A zsidó lelkes vendégszerető ajtajukat kitérték, amikor meghallották, hogy Zsibóról átrándulnak a diákok. Nem jelentették be mint más-hol egy-két héttel előbb érkezésüket, mindössze egy nappal előbb értesítették a zilahiakat és ekkor egy ügyvéd odahagyta irodáját, betegen fekvő anyját, a patikus a patikáját, egyik fogattal rendelkező cionista átadta egész napra kocsiját, huszonegy órán át dolgoztak, hogy méltóképen fogadhassák a diáksereget. Óramű pontossággal vágott minden. Már a vasútállomásnál küldöttség fogadta a diákokat.

A küldöttség élén dr. Rosenfeld üdvözölte meleg szavakkal a lelkes diákgárdát, majd minden egyes diákot vendégszerető zsidó családoknál helyezték el. A műsorok itt is megérdemelten nagy volt a sikere. Az estély után Katz Mórné látta vendégül az egész diáksereget. Végül Nagykárolyba látogattak el kirándulók, ahol a város zsidósága részéről dr. Fehér buzgólkodott az estély sikerén.

A Tarbut-diákok sikeréhez sokban járult hozzá az a gondosan megválasztott műsor, amelyet lelkes ambícióval mutattak be az egyes vidéki városokban. A műsorok egyik legértékesebb pontja dr. Kohányi Menyhért igazgatónak előadása volt, aki a zsidóság multjának, jelenének és jövőjének a chanuka ünneppel való összefüggéséről beszélt. A „Tarbut” énekkara, amelynek betanításáért Stern Mór tanárt illeti dícséret, fegyelmezett magatartásával és gyönyörű énekszámokkal váltott ki osztatlan meglepetést. A többi számok közül kiemelkednek Dászkal énekszólói, a Gidáli—Antal hegedű-zongora, Gidáli—Dászkal énekdúó, a Stern—Boskovitz melodráma. Ügyesen konferáltak Stern Maxi és Izrael.

Kormányellenes puccs Portugáliában

Lisszabon, dec. 12. A kormánycsapatok visszaverték az extrémisták fegyveres támadását a köztársasági elnök palotája ellen, akik arra akartak kényszeríteni, hogy új kormányt nevezzen ki.

Ujabb terhelő tanuk Reinitz ellen

Schwartz néven is szerepelt. A Csermely-völgy titka

(Kassa, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Reinitz-ügy nyomozása Ruszinszkóban napról-napra érdekesnél-érdekesebb adatokat hoz felszínre. Szírte községben kihallgatták Berkovits Ede korcsmáros és családját, akik elmondották, hogy 1921 decemberében a községben megjelent egy ember, akinek személyleírása ráillik Reinitzra. Ez az ember Berkovits korcsmáros kereste, akivel négyezrenként akart beszélni. Schwartz Jenő eperjesi kereskedőnek mutatkozott be és elmondta, hogy negyvenyolc óra alatt nagy erdővásárlást tudna nyelbeütni, ha megfelelő tőkét kapna hozzá. Berkovits gyanút fogott és a szobába kérette fiát is. Most már harmasban tárgyaltak az üzletől, amelynek lényegesebb pontjaira azonban az idegen nem tudott megfelelő felvilágosítást adni. Az üzletből nem lett semmi, az idegen pedig eperjesi címe hátrahagyásával elutazott a faluból.

Berkovits néhány nap múlva Ungváron látta ezt az embert egy ismerőseivel tárgyalni. Amikor az elbucszott Schwartztól így köszöntött:

— A vizontlátásra kedves Reinitz ur, remélem, lesz még szerencsénk.

A Reinitz név megütötte Berkovits fülét, odament ismerősehez, elmondta neki, hogy ugyanez az ember Schwartz néven mutatkozott be és nagyobb üzletet ajánlott.

Berkovits nem tulajdonított nagy jelentőséget a dolognak és már majdnem elfelejtette a különös embert, csak amikor a Reinitz-esetről olvasott, jutott eszébe, hogy ez az ember azonos lehet

A miniszterelnök közigazgatási szemleuton

Franasovici államtitkár nyilatkozata az Uj Keletnek

(Nagyvárad, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután táviratilag értesítették a nagyváradai prefekturát, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök Franasovici államtitkár kíséretében ma hajnalban Nagyváradra érkezik. A nagyváradai hírlapírók a hír vétele után Révíg utaztak a különvonat elé.

A miniszterelnök különvonata Révnél megállt, a nagyváradai sajtó képviselői felszálltak a vonatra, ahol Plesoianu, a miniszterelnök kabinetfőnöke fogadta a hírlapírókat. Porumb lelkes és Dejen kulturtanácsos a miniszterelnök szalonkocsijában vártak kihallgatásra, míg a hírlapírókat Plesoianu kabinetfőnök Franasovici belügyi államtitkár szalonkocsijába kísérte át.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy mi a célja a miniszterelnök erdélyi utjának, az államtitkár kijelentette, hogy a kormány elnöke személyesen akarja megfigyelni az erdélyi közigazgatás rendszerét, mert tavasszal a parlamentben szavazás alá kerül a közigazgatási törvényjavaslat.

— Ma délelőtt Kolozsváron jártunk, — mondotta az államtitkár — ahonnan autón azonnal Gyalura, Almásra és Bánffyújváradra szálltunk ki. Itt szálltunk fel a különvonatra.

Beszélgés közben bejön a kocsiba Dumitriu szenátor, a miniszterelnök bizalmasa. Ő is kijelenti, hogy a miniszterelnök utazásának közigazgatási szemleut a célja. Majd az Uj Kelet munkatársához fordul:

— Milyen a közigazgatás Biharban? — kérdezte.

— Szenátor ur, én csak kisebbségi újságíró vagyok — válaszolta munkatársunk és így nem mondhatok véleményt a közigazgatásról.

A miniszterelnök Nagyváradra érkező különvonatját a pályaudvaron a katonai és polgári ha-

azzal, aki hamis néven ajánlotta a nagy üzletet. Sikerült feltalálni azt a terhelő tanut, aki látta Reinitzot Leuchter Salamonnal az eltűnés idején a kassai hadtestparancsnokság előtt a Csermely-völgy felé indulni.

A tanu 1921. év nyarán találkozott Reinitzcal, akit ismert, a hadtestparancsnokság előtt. Egy idegen ember társaságában volt s a Csermely-völgy felé közeledő villamosra várakozott. A felmutatott fényképekben határozottan Leuchter Salamont ismerte fel abban az idegenben, aki Reinitzcal együtt indult a Csermelybe.

A beregszászi rendőrség nyomozása is eredményeket tud felmutatni. Beigazolást nyert, hogy Reinitz közvetlen letartóztatása előtt járt Braun Hermannál, a meggyilkolt Szuk sőgoránál s kérte, adjon írásbeli bizonyítványt, hogy nagyobb pénzösszeget vett fel tőle. E bizonyítvány miatt Reinitz kiutazott Braun Hermannhoz Tekeházára. Braun azonban megtagadta a kért hamis irat kiadását azzal, hogy nem állt üzleti összeköttetésben Reinitzcal, nem adott soha pénzt a részére, valótlanoságot tehát nem hajlandó bizonyítani. Reinitz azonban nem tágitott, újra és újra előadta kérelmét s végre is kétnapi könyörgés után Braun felesége szánalomból kiállította Reinitz részére a hamis adatokat tartalmazó igazolványt. A hamis igazolvány annak igazolására kellett Reinitznek, hogy legális uton jutott nagyobb összegű cseh-szlovák pénz birtokába, amelyet valamelyik áldozatától, a vád szerint az eltűntetett Nussbacher kereskedőtől rabolt el.

tóságok tejei fogadták. Ma hajnalban a miniszterelnök Tenkére utazott és ellátogatott Magyarcsékre is. Ma délután a miniszterelnök különvonatán Nagyváradról visszautazott Bukarestbe. (f. s.)

Senkisék vállalja a felelősséget Budapestben az egyetemi zavargásokért.

Budapestről jelentik: A budapesti egyetemen történt zavargások ügyében a belügyminiszter kijelentette, hogy az egyetem falain belül autonómiát élvez, rendőri intézkedéseket tehát ott nem lehet tenni. Az utcán azonban a legnagyobb eréllyel tartja fenn a rendet. Reméli, hogy az utcai jelenetek befejezettek tekinthetők. Pekry Pál dr. kultuszállamtitkár kijelentette, hogy a tüntetéseket és verekedéseket mindenki a legélesebben elítéli és a kormány minden eszközzel azon van, hogy ezeket az állapotokat megszüntesse. A gólyavári gyűlésen hozott zsidóellenes határozatnak naiv hangja miatt nem tudja elhinni, hogy azokat elismert egyetemi egyesület tagjai hozták volna. A tegnapi incidenseknél idegenek hatoltak be az egyetemre. Hogy a jövőben ilyen dolgok ne fordulhassanak elő, ezután csak index felmutatása mellett juthatnak be a hallgatók az egyetemi épületekbe. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének vezetősége kijelentette, hogy nem azonosítja magát a rendezárokkal. A tudományegyetemen különben a lezajlott incidensekben elrendelték a vizsgálatot. Erről a vizsgálatról Vass miniszterelnökhelyettes nyilatkozott az újságíróknak, kijelentette, hogy a vizsgálat a legszélesebb mértékben folyik. Reméli, hogy a sajnálatos események elszigeteltek maradnak. Ilyen sajnálatos tünemények tartja azt, hogy vannak akik a szerencsétlen Dob-utcai Lázár-féle kávéházi gyilkosságot megfontolatlanul a zsidósággal hozzák kapcsolatba. Ezek igazán teletöltetlen olyan igazgatási anyagot iparkodnak a lelkekbe becsempészni, amelyek alkalmasak a közvélemény különböző áramlatainak megmérgezésére, de amelyek élesen szembeállanak a gyilkosság vizsgálatánál felmerült adatokkal is. Szilárd meggyőződése, hogy az egyetemi ifjuság összessége távol áll minden rendezarási szándéktól. A vizsgálat majd ki fogja deríteni, hogy melyek az elemek túlfűtöttsége idézte elő az incidenseket.

— Korlátozzák a kivándorlást. Bukarestből jelentik: Chireulescu munkaügyi miniszter erőlyes intézkedéseket léptet életbe, hogy a mind jobban növekvő munkáskivándorlást csökkentse. Azok a román állampolgárok, akik külföldön akarnak letelepedni, kötelesek kimutatni, hogy megfelelő összeggel rendelkeznek ahhoz, hogy kivándoroljanak és hogy hátramaradt hozzátartozóik szükségét ne szenvedjenek. A külföldi munkások sokkal könnyebben elhagyhatják az ország területét, ezek eziránti kérését a munkaügyi minisztérium kivándorlási osztályának igazgatója vizsgálja felül és ő határoz felőlük. A mult hónap folyamán 3000 kivándorlási kérvényt iktattak a szakminisztériumban. Az iparügyi miniszter javaslatait tartalmazó törvénytervezetet a jövő hónapban terjesztik a minisztertanács elé.

Devizák	Erdélyi pénzpiac december 12-én						Kolozsvárt fizettek 100 lejért
	A kolozsvári clearing-iroda jelentése						
	Temesvár	Brassó	Arad	Nagyvárad	M.-Vaholy	N.-Szobon	
Zürich	3435—20	3445—30	3440—20	3440—25	3440—20	3440—25	2-90—2-92
Newyork	197—96	198—96 ^{1/2}	197 ^{1/2} —96	198—96	197 ^{1/2} —96	198—96 ^{1/2}	051-00—053-00
London	863—57	865—59	863—58	865—59	—	—	011-9—011-10
Páris	1055—50	—	—	—	—	—	10-45—10-55
Milano	860—52	—	—	—	—	—	8-55—8-60
Prága	—	580—75	—	576—74	577—73	578—74	16-80—16-95
Belf. m. k.	—	—	—	—	—	—	16500—17500
Külf. m. k.	—	—	172	173	—	—	8800—9000
Belgrád	—	—	—	—	—	—	42-55—42-60
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	362—65	—	—	361—64	—	—	36000—36400

Az Uj Kelet napilap Fejlesztés szerkesztés Az Uj Kelet c. felújítása Előfizetési ár felévre

Bábel vizein S hamikor Sirunk meg

Fűzfának és Fölaggattuk A citeráink

Mert csufszá, Éneket kíván Akik meggy

... Éneke Hogyan dal Idegen orsz

Egy énekünk, "Hahogy el Jobbom lesz

"Nyelvem is Ha nem gon Örömmöm fő

"Sálem napj Edomnak, Az alapkövé

"Bábel rontó Visszafizet Rémületesség

"Boldog az És szétzuzvá A sziklafala

— Ter igazgatóság CFR. terület küldöttség ut terv ellen. A kormány tagj nek, hogy a is Temesvárt helyezés terve

— Am mazi a spe alkalmazásának Egy járásbíró Cantacuzino hallgatta a ra a pénzügyigaz este visszaker könyveket ha hajnalban kim hogy a küldő könyvekkel és felvette a kon pán azon tény mutatták be birtokos áthág a jegyzőkönyv nyiták, ez új tárgyaláson eli pénzbüntetésre bezárására. M mestert is, h bukaresti lapok nagybirtokost vényszék meg a malomtulajdó felmentette. A

— Az álla ból jelentik: kereskedelmi n jában kifejtett eljárás során n tásat meg fogj amint ezt az o vetelik. A mini hogy néhány je vesen kapcsolód és ezeknek az elfoglalt helyze ágazataik az or átalakulnak. E kép az iparügy foglalkoznak, ho a resicai vasmű

Ellen

titka
 Alotta a nagy üzletet.
 t a terhelő tanut, aki
 Salamounn az eltűnés
 csnokság előtt a Cser-

varán találkozott Rei-
 estparancsnokság előtt.
 ban volt s a Csermely-
 sra várakozott. A fel-
 zottan Leuchter Sala-
 legében, aki Reinitz-

g nyomozása is ered-
 igazolást nyert, hogy
 ása előtt járt Braun
 muk sógoránál s kérte,
 hogy nagyobb pénz-
 nyitvány miatt Rei-
 nannhoz Tekeházára.
 a kért hamis irat ki-
 üzleti összeköttetés-
 oha pénzt a részére,
 ajlandó bizonyítani.
 újra és újra előadta
 könyörgés után Braun
 a Reinitz részére a
 igazolványt. A hamis
 kellett Reinitznak,
 több összegű cseh-
 et valamelyik áldo-
 tetett Nussbacher

.....
 jnalban a miniszter-
 ogatott Magyarcsé-
 relnök különvonat-
 Bukarestbe. (f. s.)

.....
 felelősséget Bu-
 rgásokért. Buda-

gyetemen történt za-
 iszter kijelentette,
 autonómiát élvez,
 nem lehet tenni.
 eréllyel tartja fen-
 jelenetek befeje-
 dr. kultuszállam-

etéseket és vereke-
 elítéli és a kor-
 an, hogy ezeket az
 yavári gyűlésen ho-
 naiv hangja miatt
 elismert egyetemi

tegnapi inciden-
 egyetemre. Hogy
 ulhassanak elő, ez-
 lett juthatnak be
 tekbe. A Magyar
 Országos Szövet-

hogy nem azono-
 A tudományegye-
 ensekben elrendel-
 atról Vass minisz-
 ujságíróknak, ki-
 gszélesebb meder-

álatos események
 nálatos tünetnek
 a szerencsétlen
 gyilkosságot meg-
 zzzák kapcsolatba.

izgatási anyagot
 zni, amelyek al-
 zó arylatainak
 en szembeállanak
 rült adatokkal is.

egyetemi ifjuság
 varási szándéktól.
 ui, hogy milyen
 incidenseket.

derlást. Bukar-
 atügyi miniszter
 e, hogy a mind-
 ást csökkentse.
 külföldön akar-
 tni, hogy meg-
 z, hogy kíván-

hozzátartozók
 földi munkások
 ország terü-
 kaügyi minisz-
 gazgatója vizs-
 mult hónap-
 nyt iktattak a
 miniszter javas-
 a jövő hónap-

HIREK

 Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság
 napilapja
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánoyomását csak a forrás meg-
 jelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei
 féltre 320 lei, egész évre 620 lei.

CXXXVII. zsoltár

Bábel vizeinél ülvén nehéz gyászban,
 S hamikor Cionra emlékeznék vissza,
 Sirank megaláztan.

Füzfának ágára, kiket a szél ringat
 Fölgagattuk immár örök némaságra
 A citeráinkat.

Mert csufyságra tölünk, akik láncba törnek,
 Éneket kívánnak, örömet kívánnak,
 Akik meggyötörnek.

„... Énekeljétek hát, egy Ciondalt bátran!...“
 Hogyan dalolhatnók istentünk dalát el,
 Idegen országban!

Egy énekünk van csak, messzi hangot adjon:
 „Hahogy elfeledlek Jeruzsálem téged,
 Jobbom leszáradjon.

„Nyelvem is tapadjon inyemnek ölebe,
 Ha nem gondolok Rád, ha nem teszek minden
 Öröömöm fölébe.

„Sálem napját Isten, ne felejtsd el nekik,
 Edomnak, hogy mondták: rontsátok, rontsátok
 Az alapkövéig.

„Bábel rontott lánya, boldog, aki néked
 Visszafizet mindent, amit tettél rajtunk
 Réműletességet.

„Boldog az az ember, aki megragadja
 És szétzúván csapja oda minden kölyked
 A sziklafalakra...“

Héberből: Giszkalay János

 — Temesváron marad a CFR. kerületi
 igazgatósága. Bukarestből jelentik: A temesvári
 CFR. kerületi igazgatóság áthelyezésének híre
 küldöttség utazott a fővárosba, hogy tiltakozzék a
 terv ellen. Az „Universul“ értesülése szerint a
 kormány tagjai kijelentették a bánati küldöttség-
 nek, hogy a CFR. kerületi igazgatósága továbbra
 is Temesvárt fog maradni, az Aradra való át-
 helyezés tervétől elállottak.

— Amikor tulgyorsan akarják alkalm-
 mazni a spekulatörvényt. A spekulatörvény al-
 kalmazásának különös esetét közli a hivatalos lap.
 Egy járásbíró kiment a községbeli malomba, mely
 Cantacuzino nagybirtokos tulajdona volt, ott ki-
 hallgatta a raktárost, aki előadta, hogy a könyvek
 a pénzügyigazgatóságnál vannak s még aznap
 este visszakerülnek. A bíró meghagyta, hogy a
 könyveket harmadnap mutassák be neki, de már
 hajnalban kiment a birtokra és bár közölték vele,
 hogy a küldönc a délelőtt folyamán visszatér a
 könyvekkel és kérték, hogy addig ne intézkedjék,
 felvette a konstatóló jegyzőkönyvet, melyben csu-
 pán azon tény alapján, hogy a könyveket nem
 mutatták be neki, megállapította, hogy a nagy-
 birtokos áthágta a maximális árakat. Minthogy ez
 a jegyzőkönyv a törvény értelmében teljes bizo-
 nyíték, ez ugyanaznap délelőtt fáltízre kitűzött
 tárgyaláson elítélte a nagybirtokost 50.000 lej
 pénzbüntetésre, két hónapi elzárásra és a malom
 bezárására. Még ugyanaznap utasította a polgár-
 mestert is, hogy azonnal zárja be a malmot, a
 bukaresti lapokban pedig közzétette, hogy a
 nagybirtokost két hónapi elzárásra ítélték. A tör-
 vénszék megállapította, hogy semmi bizonyíték
 a malomtulajdonos ellen nincs és a nagybirtokost
 felmentette. A bírót rendelkezési állapotba helyezték.

— Az állami üzemek átszervezése. Bukarest-
 ből jelentik: Ismeretes Tancred Constantinescu
 kereskedelmi miniszternek egyik legutóbbi expozé-
 jában kifejtett szándéka, hogy a komercializálási
 eljárás során néhány erdélyi gyáruzem produktívi-
 tását meg fogják változtatni s oly irányba terelik,
 amint ezt az ország tényleges szükségletei megkö-
 vetelik. A miniszter gyakorlati példákkal igazolta,
 hogy néhány jelentősebb nagyüzem régebben szer-
 vesesen kapcsolódott be a magyarországi termelésbe
 és ezeknek az üzemeknek a román termelésben
 elfoglalt helyzete csak akkor teljes, ha termelési
 ágazataik az ország tényleges szükségletei szerint
 átalakulnak. Ennek a kijelentésnek következése-
 képp az iparügyi minisztériumban azzal a tervvel
 foglalkoznak, hogy a hunyadi és cudgiri műveket
 a resicai vasművekkel egyesítik.

— Három jelölt küzd a szászrégeni
 szenátorságért. Marosvásárhelyről jelentik: A
 szászrégeni kerületben megüresedett szenátóri man-
 dátum körül már megindult a választási harc.
 Eddig három jelölt neve szerepel a közfoglalom-
 ban: Coculescu ezredes liberális programmal, de
 nem mint kormányjelölt, Vasile Troiescu nemzeti-
 párti és Harsia János dr. volt marosvásárhelyi
 polgármester Averescu-párti programmal mennek
 a küzdelembe. Harsia János dr. győzelmét a leg-
 kilátásosabbnak tekintik. A választás az év utolsó
 napján lesz.

— Népszámlálás lesz a jövő évben.
 Bukarestből jelentik: Mivel Románia az egyetlen
 állam, amely a háború óta nem tartott népszámlá-
 lást, a kormány elhatározta, hogy a jövő év
 folyamán a népszámlálást feltétlenül megejtí. Ebből
 a célból szakértői bizottságot rendelt ki, amely
 első tanácskozásán már megállapította a főbb
 irányelveket. Az előkészítő munkálatok egy évig
 fognak eltartani, a tényleges népszámlálást pedig
 egy nap alatt fogják megejtetni. A költségek
 körülbelül harmincezer forintot tesznek ki. A népszám-
 lálás eredményeit a bejelentő hivatalok is fel fog-
 ják használni, amelyek újjászervezve lehetővé
 fogják tenni, hogy csak minden tíz-tizenöt évben
 legyen szükséges népszámlálást tartani.

— Bukarestbe helyezték át a magán-
 vasutak kolozsvári vezérigazgatóságát. A hely-
 liérdekű magánvasutak ügye még mindig élénken
 foglalkoztatja a közlekedésügyi minisztériumot. Kül-
 önösebb jelentősége az erdélyi helyiérdekű vasutak-
 nak van, amelyek ügye most a megoldás stádiu-
 mához közelednek. Napok óta folynak a tárgyalá-
 sok Bukarestben e kérdés körül s a tárgyalásokra
 a kormány a Romániában épült magánvasutak ösz-
 szes teljhatalmu megbízottait, nagyjából külföldi
 részvénytársaságok képviselőit meghívta. A tárgya-
 lások a bonyolult anyagi kérdések körül forognak,
 amelyek között legsúlyosabb sérelem az, hogy a
 román állam az állami kezelésbe átvett helyiérdekű
 vasutaknak kijáró illetményeket, köztük a bruttó
 bevétel öt százalékát visszatartotta. A vasutügyi
 miniszter a helyiérdekű magánvasutak és az állami
 kezelésben álló magánvasutak kolozsvári vezérigaz-
 gatóságát Bukarestbe helyezte át. A magánvasuti
 társaságok vezérképviselei és a kormány között
 folyó tárgyalások eredményéről ezideig még sem-
 miemű híre nem érkezett, valószínű, hogy a vezér-
 igazgatóság kolozsvári exponenseit már a napokban
 Bukarestbe idézik a szükséges irányító intézkedé-
 sek megtételére.

— A nagyszalontai hitközség tisztuji-
 tása. Vasárnap délelőtt nagy érdeklődés mellett
 tartották meg a nagyszalontai hitközségnél megüre-
 sedett tizenhét előjárósági tag betöltésére a vá-
 lasztásokat Preisz Fülöp elnök, Weisz Dávid és
 Mauthner Arnold választási bizottsági tagok veze-
 tése mellett. Miután a két hitközségi párt között
 teljes megegyezés jött létre, egy szavazólapalattal folyt
 a szavazás, melyet féltizenkettőkor berekesztettek.
 A bizottság megszámlálta a szavazatokat s kihir-
 dette az eredményt, mely szerint Szilas Sándor,
 Szántó Márton, dr. Magyar Jenő, Nemes Mátyás
 Grósz Elek, Sternthal Arthur, Ellmann János, Róth
 Zoltán, Reich Sándor, Róth Mór, Kertész Pál két
 évre, Bartók József, dr. Glück Aron három évre
 rendes tagokul, Tischler Jakab, Korda Ödön, Szé-
 kely Zoltán, Döme Sándor és Kardos József pótt-
 agokul lettek megválasztva.

* Uj férfi konfekció! Az általánosan ismert
 Szántó és Komlós-féle aradi konfekciós nagyüzem,
 Kolozsváron Főter 14. szám alatt főtelepet megnyit.
 A fiók, melynek vezetője Stief Ottó ismert kolozsvári
 kereskedő lesz, saját műhelyében készült férfi-, fiu- és
 gyermekruhák detailban való árusításával fog foglal-
 kozni. Az új üzlet a legolcsóbb beszerzési forrása lesz
 a ruhát vásárló közönségnek.

Szántó és Komlós

aradi férfi-, fiu- és
 gyermekruha főtelepe
 Cluj, (Kolozsvár)

Piața Unirei (volt Mátyás király-tér)
 14. szám alatt Stief Ottó vezetésével megnyit.
 Saját műhelyünkben készült férfi-, fiu- és
 gyermekruhák, raglánok, téli felöltők és
 szőrmes bekecskek, valamint bőrka-
 bátok a legolcsóbb árak
 mellett nagy választ-
 ékban kaphatók.

— Beszűntették az előadásokat a bu-
 karesti főiskolákon. Bukarestből jelentik: Teg-
 nap délután folytatódott a diákbótrányok a ke-
 reskedelmi akadémián, a Fundatia Carolban és az
 orvoskaron. Az antiszemita diákok mindenütt ki-
 erőszakolták az előadások beszüntetését. A zsidó
 hallgatókat bántalmazták és kidobták. Különösen
 az orvosi fakultáson történtek excessusok, ahol
 több zsidó diákokat súlyosan megsebesítettek a más
 fakultásokról odaérkezett antiszemiták. Több zsidó
 asszisztent is bántalmaztak. A tanárok interven-
 ciója eredménytelen maradt. Az antiszemita hall-
 gatók azután a központi egyetemre vonultak, ahol
 katonai osztagok megakadályozták minden rendza-
 varást. A bukaresti egyetem tanácsa tegnap ülést
 tartott, amelyen teljhatalommal ruházta fel a rek-
 tort a zavargások lecsillapítására. Joga van a rek-
 tornak a rendőrséget és katonaságot is igénybe
 venni, az egyetem falain belül is. A tanács eltil-
 tott minden gyűlést az egyetemen, a diákokthonok-
 ban és a menzákon, ellenkező esetben ezeket azo-
 nal bezárják. Minden egyetemi hallgatónak írásbeli
 nyilatkozatot kell majd adnia, amelyben kötelezi
 magát arra, hogy nem vesz részt a mozgalomban
 és verekedésekben, ellenkező esetben kizárják az
 egyetemről. A fővárosi hatóságok egyébként készek
 arra, hogy teljes energiával megakadályozzák a za-
 vargások újjáéledését, amelyek az elmúlt iskolai
 évet teljesen tönkretették. Zavargásokat jelentenek
 egyébként a jasi egyetemről is, ahol két zászló-
 alj katonaság áll a rektor rendelkezésére a rend-
 fenntartás céljaira. Ma délben a közoktatásügyi
 miniszternél újabb értekezlet volt az egyetemi za-
 vargások ügyében. Tatarescu államtitkár, Nicolescu
 tábornok rendőrprefektus és Pangrati rektor rész-
 vételével. Utóbbi ismertette az egyetemi tanács
 szigorú rendeletét, amely hivatva lesz biztosítani
 az egyetem rendjét. Az értekezlet drákok rend-
 szabályokat határozott el a zavargók ellen.
 Angheliescu miniszter a tanácskozás után kijelen-
 tette a hírlapíróknak, hogy szigorú intézkedéseket
 tesznek, mert nem tűrhetik, hogy egy jelenték-
 telen csoport megakadályozza a tanulásban a ren-
 det kívánó diákok nagy többségét. Ma délelőtt
 egyébként csak kisebb jelentőségű incidensek volt-
 tak a jogi karon, a többi fakultásun nyugalom volt.

* Szatmáron Elefánt Gáborur Str. Basarabilor
 (v. Baththyány-u.) 3. képviseli az Uj Keletet, aki ugy
 előfizetési, mint hirdetési ügyekben t. feleink rendel-
 kezésére áll.

— Dorna mellett fog lakni Erzsébet
 görög királyné. Csernovitzból jelentik: Mária
 királyné tegnap meglátogatta Bouguignon grófnak,
 Bukovina volt kormányzójának a Putna völgyében
 Dorna mellett fekvő kastélyát. Beavatottak szerint
 a kastélyban fog lakni Erzsébet görög királyné.
 Mária királyné már utasítást is adott a kastély
 sürgős rendbehozatalára.

* Külföldi árukülönlegességekből nagy kará-
 csonyi vásárt rendez tíz százalékos árengedménnyel
 Bíró női- és férfidivatruház a Désen.

— A szatmári „Debora“ leányegyesület
 chanuka-ünnepélye. Szatmári tudósítónk jelenti:
 A szablonos chanuka-ünnepélyeket messze tulszárnyaló
 ünnepséget rendezett a szatmári „Debora“ leány-
 egyesület a Városi Színházban, mely alkalommal
 Herzl Tivadar örökbecsű drámája, „Az új gettó“
 került előadásra. Ezt megelőzőleg Barna Béla Gisz-
 kalay János „Herzl“ című ódáját szavalta nagy
 hatással. A színházat zsufolásig megtöltötte a kö-
 zönség, amely kitérő tapssal honorálta egy a sza-
 valót, mint az egyes szereplők művészi játékát.
 Felvonás közben a publikumot dus buffett várta,
 amellyel Szatmár zsidó asszonyai kedveskedtek. Az
 est sikere érdekében Guth Lajosné, Jordán Ilonka,
 Lebovics Pirokska a „Debora“ vezetői, valamint a
 „Debora“ többi lelkes zsidó leányai, különösképp
 R. Török Böske, Berger Giza, Guttmann
 Manci, Fried Mariska, Weisz Rózsi, Köszenbaum
 Princuska és a Rotschild-nővérek fejtettek ki lel-
 kes munkát. Az egyesület elhatározta, hogy ezan-
 tul kéthetenként fog hasonló zsidó előadást ren-
 dezni. Az est bevételéből a „Debora“ ezer lejt a
 Zsidó Nemzeti Alapnak, ezer lejt a Zsidó Nemzeti
 Szövetségnek, ugyanannyit a szatmári „Tarbut“
 héber elemi iskolának, valamint a „Mizrachi“ egye-
 sületnek juttatott. (l. k.)

* A Dick-áruház a közelgő karácsonyi ünne-
 pekre való tekintettel, rendes szokásához híven, vásárló
 közönségének azt a páratlan kedvezményt nyújtja,
 hogy az összes raktáron lévő cikkei jóval a mai vé-
 teláron alul árusítja. Különösen felhívja újlag a kü-
 lönböző árvaházak és jótékonycélu intézetek, valamint
 az állami és városi tisztviselők és vasutasok figyelmét,
 hogy ünnepi szükségleteiket szerezzék be, mert a vá-
 sár elmulta után nem tudja a fenti kedvezményeket
 biztosítani.

* Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana
 sósorszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a
 Diana névre.

* Ha gummi-óvszert vásárolunk, ne fogad-
 junk el mást, csak „Ollá“-t.

KÖZGAZDASÁG

Constantinescu miniszter revízió alá veszi a spekulatörvényt

Az egyszázalékos forgalmi adó megszűnik. Bukarest két polgármestere — kereskedő

(Kolozsvár, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatul tegnapi gyűlésén, mint ismeretes, megjelent Tancred Constantinescu kereskedelmiügyi miniszter is.

— Az ágyból keltem fel, — mondotta — mert a beszédek és a spekulatörvény elleni panaszkodók lázas állapotban is meg akarom hallgatni. Tudhatják uraim, hogy kormányalépésem első percétől fogva a szabadkereskedelem híva voltam, de lássák be, a törvényt, amit a parlament megszávozott, én egyetlen tollvonással nem semmisíthetem meg, bármennyire is időszerűtlennek tartom azt. A sok panasz azonban, ami a törvénnyel szemben elhangzott, gondolkodóba ejtett és megkérdeztem magamtól,

szükség van-e a törvényre, amikor becsületes kereskedőink vannak, akik üzletük presztízsét amugyis meg fogják óvni és amikor mód van más eszközökkel is elnyomni a tisztességtelen kereskedelmet.

— Ez a megfontolás készítetett arra, hogy a kongresszust megelőzően elrendeljem az uszortörvény revízióját és a revízió tervezetét olyan szakbizottsággal dolgoztassam ki, mely javarészen kereskedőkből és iparosokból áll. Én magam akarok elnöke lenni ennek a bizottságnak és ha látom, hogy a bizottság minden tagja a törvény törlése mellett foglal állást,

nekem meg lesz a bátorságom, hogy a törvény törlését keresztülvigyelem.

Percekig tartó ovációval ünnepelte a kongresszus ezt a kijelentést.

Ezután a pénzkriszise és a bankuzsorára került a sor, amit a kongresszus a legélesebben elítélt. Temisztoklesz, Bukarest egyik polgármestere a pénzkriszisért értékes megjegyzéseket mondott. Elmondotta, hogy ebben a tekintetben legilletékebb helyen megnyugtató kijelentéseket tett előtte és ő maga is hiszi, hogy e kijelentések nem frázisok.

Nagy feltűnést keltett a Sfatul elnökének, Jon P. Niculescunak és a központi Sfatul vezértitkárnak Ritz Niculescunak beszéde után a polgármester felszólalása.

A mai valutapiac

Párisban a lej 9-65, Zürichben nyitáskor 2-92-5, mindazonáltal a devizákban nyitáskor nem történtek a tegnapihoz képest nagyobb változások, délfelé azonban bukaresti hírekre az értékek a zürichi jegyzésnek megfelelően kerültek élénk forgalom mellett piacra. A mai jegyzések a következők: osztrák korona 360-364, belföldi magyar korona 164-178, cseh korona 570-574, svájci frank 34-30-34-40, francia frank 10-54-10-58, dollár 196-197, font sterling 860-864, lira 8-60-8-64, dinár 2-00-2-00.

Valutapiac december 12-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1050, London 860, Newyork 197, Róma 864, Zürich 34-5. Prága 585, Bécs 28, Budapest 110, Varsó 90.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, márka —, leva 145, török lira 107, font sterling 860, francia frank 11-10, svájci frank 35-70, olasz lira 890, arachma 340, dinár 230, dollár 201, lengyel márka 50, osztr. korona 28-5, magyar korona 62, cseh korona 570.

— Én soha nem túrném — mondotta a polgármester — abban a városban, ahol polgármester vagyok az ármaximálást. Az árak ma már maguktól alakulnak és nincs az a hatósági szabályozás, amely jobban tudná alakítani az árakat, mint a szabadkereskedelemben érvényesülő kereslet és kínálat. Bukarestben semmiben nincs hiány és sok árucikk olcsóbb, mint azokon a helyeken, ahol az árakat maximálták.

Én a kereskedelmet olyan fontosnak tartom, hogy magam mellé a három alpolgármester közül két kereskedőt választottam.

Elsősorban orvos, gazdász és gyáros vagyok és csak azután polgármester. Nem is értem azokat, akik a kereskedelem ellen törnek. Ha egy kis fantáziájuk van, prókáljanak elképzelni egy várost üzletek nélkül. Ahol a kereskedelem gazdag, ott az államnak is feltétlenül gazdagnak kell lennie.

Paraschivescu államtitkár az egyszázalékos forgalmi adóról kijelentette, hogy ez az adó a multban az országot nagy válságoktól mentette meg. Azonban tervbevétték most már ennek az adónak az eltörlését és csak a luxusadó marad fenn.

A gyűlés végén a Sfatul elnöke meleg szavakkal emlékezett meg az erdélyiekéről, elsősorban a Sfatul elnökéről, dr. Evianról és Somogyi Miksa főtitkárról, akiknek buzgó és lelkes munkája segítette nagy sikerhez a kongresszust.

Somogyi Miksa, aki ma délben érkezett Kolozsvárra, kijelentette, hogy a kongresszus feltétlenül hasznos volt. A kormány, jóllehet az első napon nem képviseltette magát, alaposan értesült arról az elkeseredésről, amely a kongresszus során a beszédekből és a közbeszólásokból takadt. Ennek tudható be, hogy a kereskedelmi miniszter, aki betegségével mentette ki magát, az ágyból felkelve eljött a kongresszusra és megtette nevezetes kijelentéseit. El kell várnunk, hogy a miniszter programjához hiven a szabad kereskedelemnek érvényt fog szerezni és a sok vegzatura, ami a kereskedelem vérkeringését megbénította és egzisztenciákat tett tönkre, meg fog szűnni.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 572-75—572-25, London 2512-2512, Páris 30-80—30-75, Milano 2495-2478-5, Prága 1675—1675, Budapest 302-5—300, Belgrád 650—647-50 Bukaresti 292-50—292-50, Varsó —, Bécs 81—80-75, Berlin 135—140.

Az Ipari Hiteleitőzet megkezdte működését. Bukarestből jelentik: Az ipari hitelezések rendezésére alakult Creditul Industrial igazgatósága az elmúlt héten megkezdte működését. Első tevékenykedése arra terjed ki, hogy áttanulmányozza a hitelgénylési kérvényeket, amelyeket megfelelő véleményezéssel jövő évi január havában a felügyelő-bizottság elé fog terjeszteni. A hitelgénylési kérvények ügyében érdeklődőknek bővebb felvilágosítást a Gyáriparosok és Munkaadók Szövetségének kolozsvári titkársága ad.

Megrendszabályozzák az új bankalapításokat. A „Közgazdaság—Rumanischer Lloyd“ legújabb száma jelenti Bukarestből: Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben több olyan bankvállalat alakult, melyek a szükséges bizalomra nem számíthatnak, a Bankszövetség igazgatósága meg-

bizta Geron Netta vezértitkár, hogy olyan előkészítő törvényjavaslatot készítsen, melynek rendelkezései az új bankvállalatok alapítását megnehezítik és szabályozzák. Geron Netta vezértitkár most dolgozza ki erre vonatkozó elaborátumát, mely külföldi mintára szabályozná az új bankvállalatok ügyét, különös tekintettel a bankbetétek rendezésére, melyeknek tudvalevően arányban kell lenniök a teljes, befizetett alaptőkével. A szigorító intézkedések különösen az idegen bankokra fognak vonatkozni.

SPORT

Bírószerájék Aradon. Az aradi C. R. az egyik elsőosztályú mérkőzést sorozatos bírói tévedések címén megsemmisítette. Az aradi bírószerájék ezt a határozatot magára nézve sérelmesnek találta és kimondta, hogy a további intézkedési-mérkőzést egy tagja sem vezet.

Temesvárhoz csatlakozik a Zsilvölgy. Az aradi C. R. néhány intézkedését a zsilvölgyi egyesületek magukra nézve sérelmesnek találták s ezért memorandumot intéztek a C. C.-hoz melyben kifejtik, hogy nem kívánnak tovább az aradi kerületen működni és kéri Temesvárhoz való csatlósulást. A központból ezideig még válasz nem érkezett.

Befejeződött a cseh bajnokság. Az ezévi cseh bajnokságot a Spárta nyerte meg pontvesztés nélkül 94:14 gólaránnyal. Ez olyan teljesítmény, melynél jobbat kívánni sem lehet. A helyezések sorrendje a következő: 1. Spárta 30 pont. 2. Slavia 25 p. 3. Cernie Carolinenthal 19 p. 4. Union Zizkov 18 p. 5. Meteor Weinberge 18 p. 6. Kolin 17 p. 7. Nubelsky SK 16 p. 8. Meteor VIII. 16 p. 9. CAFC 15 p. 10. Vrsovice 14 p. 11. Victoria-Zizkov 14 p. 12. Lieben 13 p. 13. Sparta-Kosice 10 p. 14. Slavia VIII. 7 p. 15. Malostransky 5 p. 16. Viktoria Weinberge 2 p.

Az FSSR évi közgyűlése. A Comitetul Central legutóbbi gyűlésén egy határozott, hogy a bukaresti szövetség rendez évi közgyűlést december 21-én tartják meg.

Ha művészi kiváltságot

butort, zongorát

Marosvásárhelyre
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt
sztalosok furnírszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Rosenthal-étkezőkészletek, vendéglői felszerelések, valamint komplett üveggészletek érkeztek raktárra!

Hat személyes finoman csiszolt üveggészlet: 6 vizes, 6 boros, 6 sörös, 6 talpas likőrös pohár 265.—

Tányér, duplaerős, mély
vagy lapos 16.—

Ovál- és blondell-keretek nagy választékban!

Teáscsésze, angol forma,
hozzávaló kis tányérral 20.—

Tányér, duplaerős, cse-
mege 12.—

Feketekávés csésze hozzá-
való kis tányérral 18.—

FISCHER

Főüzlet:
Cluj
Telefon 10-02

Cluj, Piata Unirei 13. szám

Fióküzlet:
Târgu-Murás
Telefon 2-97

1923 december 13

rt, hogy olyan elő-
ítsen, melynek ren-
k alapítását megne-
n Netta vezérttkár
tkozó elaborátumát,
zabályozná az új
tekintettel a bank-
k tudvalevően arány-
fizetett alaptökével.
ösen az idegen ban-

T

Az aradi C. R. az
sorozatos bírói téve-
Az aradi bírósosz-
névve sérelmesnek
vábti intézkedésje

zik a Zsilvölgy.
edését a zsilvölgyi
érelmesnek találták
k a C. C.-hoz mely-
nak tovább az aradi
Temesvárhoz való
leig még válasz nem

ajnokság. Az ezévi
erte meg pontveszte-
Ez olyan teljesít-
sem lehet. A helye-
1. Spárta 30 pont.
Carolinthal 19 p.
eteor Weinberge 18
y SK 16 p. 8. Me-
5 p. 10. Vrsovice
p. 12. Lieben 13 p.
Slavia VIII. 7 p.
toria Weinberge 2 p.
ilése. A Comitetul
ntározott, hogy a
közgyűlést decem-

telő
ongorát
elyre
RÉTI
V-TÁRS. butortermelt
öbön it szereshetik be

készletek
..... 265.—
l forma,
ányérral 20.—
e hozzá-
ral 18.—

et:
urás
—97

Eladók: 3 lőerős elek-
trómotor, új kerékpár,
férfiöltönynek való finom
sötétkék szövet teljes hoz-
závalóval. Cluj, Str. Pata
114. szám.

Zsido családnál ebéd és
vacsora kapható kihordásra
is. Ugyanott 2 fiatalember
kosztot és lakást kaphat.
Egyetem-u. 5. sz. ajtó 3.
6468

Azonnal beköltözhető
adományos modern új két
utcaóra nyíló kertes családi
ház sűrűsően eladó ked-
vező fizetési feltételek
mellett. Rákóczi-ut 19.

**Épületüvegezés,
képkerepezés,**

kávéházi, vendéglői, háztartási
cikkek, demionok, táblatveg,
lámpaárak és porcellánedények-
ből legolcsóbb beszerzési torrás

**Ausländer
Rudolfnál**

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdí-
nand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz.
alatt, az Uránia palota mellett
Engros! Endetall!

Aarhus Oliefabrik A/s, aarhusi
(Dánia) gyárban készült

„Rose“

együtt, minden idegen anyagoktól
mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsir

minden más készítményt minő-
ségben messze felülmúl!

כשר אף למחרת
כפי עדותו של הרב הגדול
מחבר קפלה רייד
אבדקת בודקעסט שיה

Használatban

ízletes, kellemes, egészséges és
cca 20%-kal szaporább más
készítményeknél.

Csak egyszer tegyen próbát!

Bevásárlásnál saját érdekében
határozottan követelje!

Képviselet és gyári lerakat
Luka Gyula
Keresk és Bizományi Vállalatna
Turda (Torda)
Telefon 6

Engros **Endetall**
Karlsbadi
porcellán
edények,
tábla-üveg.
lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Inógépek
és kellekek állandóan nagy választék-
ban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
1870 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér)
Finkler Antal 40. sz. Telefon 493.

ארטה כשר ארטה כשר
Szalámi
és mindennemű felvágottak a legolcsóbb
napi árban és naponta frissen vágott
liba és frissen sült libazsír kapható:
Lebovics szalámigyár
Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és כשר kivanatra ingyen

**Chaussures
"ECHO"**
cipő a legjobb!

Pályázat
A petrosényi aut. orth. izr. hitközség egy
előmádkozó-metsző állásra ezennel pályázatot hirdet.
Pályázótól megkívánatik, hogy מומחה ש"ב מומחה
ש"ב מומחה וקורא וקורא וקורא בעל legyen valamint
3 elismert orth. rabbitol nyert קבלות birjon.
Fizetés megegyezés szerint. Az utiköltség csak
a meghívottnak térítetik meg. Pályázatok alólírott
elnökséghez küldendők be.
Petrosény 1923. december 6-án
Dr Schäffer Herman
hitk. elnök

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand rd. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc: Javare, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskodás
Fogózat arany * Arany, ezüst és
és forrasztó " * platinabováltás
Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinézést
tárgyakban nagy lerakat.
Osak viszontelárusítóknak!

Telefon 21. **Ládagyár** Fióküzlet
Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett
és szétszedett részekben megrendelésre azonnal
készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakerekes
és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tüköröket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
mértiben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Grünwald üvegesiszolda és tükörgyár Tükörök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnék. **Oradea-Mare**
Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükörök Strada Horilozay 13. szám

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

Irodalmi szenzáció!

Lebálcosult olvasmány!

Sas László fantasztikus regénye

VIVIANNA

Démonok, tébolyultak és halálhordozók

Egy kötetnek ára 35 le!

Kapható a Pallas Hirlapterjesztőnél. Amatőr-példányok díszes kötésben 100— és 150— lei áron az Uj Kelet könyvosztályában.

קק ארט' ווארדיין גדול תצו

Comunitatea-Ovrenu Ort. Oradea-Mare Orth. Zsidó Hitközség

465 סדרה כ"ה

קבלתנו מבקשת דין מצויין גדול בתורה וראיה כל מי שרוצה לקבל עליו משרה הזאת יפנה אל ההתום משה עם תעודותיו מגדולי וחכמי הדור המעידות שהוא ראוי לאותה איצטלא. ווארדיין-גדול יש כסלו תרפ"ד לפ"ק יעקב קאפל מיטטעלמאן ממנהיגי הקהלה.

ארבעסשט

Mitteiman Jakob, hitk. elnök h. Oradea-Mare

Cipőire tétessen BERSON-GUMMITALPAT

és meg fog győződni, hogy ez kellemes viselet. Azonkívül a Berson-gummitalp jóval olcsóbb, mint a bőrtalp, tehát ennek viselése nagy megtakarítást jelent. A cipőkészítőtől követelje azonban a szakszerű alkalmazást ezen gummitalpaknak a hozzávaló Berson-cementtel.

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bólyal-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

METALLOPI

1/2WATT

Aut. Orth. Izr. Hitk. (Régi Hitk.) (Nagykároly), No. 243/1923.

Pályázat

A Careii-Mari-i (nagykárolyi) aut. orth. izr. hitközség (régi hitk.) ezennel pályázatot hirdet távozás folytán megüresedett kántor-metszői állásra. A megfelelő orthodox minősítéssel rendelkezők és eddig orth. hitközségekben működött pályázók felkéretnek pályázataik azonnali benyújtására koruk és családi viszonyaik és eddigi működésük megjelölésével. Fizetés megállapodás szerint és lakás.

Pályázatok Schönfeld Lázár főrabbi címére küldendők.

Careii-Mari (Nagykároly), 1923 dec. 10.

Riesenbach Mór hitk. jegyző Weisz Lajos hitk. elnök

Időt és pénzt takarít meg, ha

PIRELLI CORD

autógummit vesz Emil Blagánál

Cluj, Piața Stefan cel Mare No. 3. Telefon 2—70.

★

Kivánatra árjegyzékkel és leirással szolgál!

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Longines ébresztőórák

7 nagydíj

Sándor Ágoston Utóda

cégne békebeli női és férfi

hőkeztyük újra kaphatók

★

Férfidivatkülönlegességek I Férfi fehérneműeket

mérték után vállalunk

LEGJOBB ZSEBLÁMPA

DURA

GYÁR TEMESVÁR

Az 1923—924. évi divat szenzációs szép anyagjai nagy választékban

★ Kabát-, aji- és ruhaszövetek, Monre, brocat, maroquen, georgette, crep de chien, sejmek, velour, chiffon, ruhahársonyok minden színben

★ **GRÜNWALD ÉS STEINER**

női divatkülönlegességek áruháza Kolozsvár Piața Unirii 12.

1923 Csütörtök

Manomete

SZÍNHÁZ

Diszelőadá máj újságírók rendezetnek tiszt rendez a Magyar sora a következő Jenő, a színház egytelonásos né szíre Szentgyörg őszerepekb. P nása következik egy ragyogóan sz beröl szíre Kád a haraszt címen szerepelt Poór Lil A hettői diszelő

A ROMÁ

Péntek: Parasztb

A MAGYA

Csütörtök: A haz Péntek: A hazajé Szombat délután Este: Hár Vasárnap d. e. fé Délután 3 Este 8 óra Hétfő: A tanító

MO

Csü

Select-M

kivál érdekes Pöszerepben Nagyon színpa

Uránia-I

Nagystilü dete repben a páran detektívdrámá

Apolló-I

mak szi fóniá dráma Dracul felvonásban. F benetesebb fil

Koloz

BAIL

a Köz

Angol keres velenőkurzus! amerikai tanáro lík december irakozni lehet között Deák F. Mrs. Louisnál.

Tökmagot, nyeket és h vásárol mintáz alapján Fische Timisoara, Str.

Prin

bács

ken

Kap

HAVAS

Timis

lyi) aut. orth. izr. hit-
yázatot hirdet távozás
metszői állásra. A meg-
delkezők és eddig orth.
zők felkéretnek pályá-
uk és családi viszonyaik
sével. Fizetés megállá-

zár főrabbi címére kül.

1923 dec. 10.

Weisz Lajos hítk. elnök

arit meg, ha

ORD

mil Blagánal

p. 3. Telefon 2-70.

leirással szolgál!

radea-Mare

TÖTÖK, MŰLÁBAK

ik

oda

üeket

PA

ALD
NER

áza Kolozsvár

Manometert, mindenféle mérőműszereket készit és javításokat vállal Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végezt bektüldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Diszeladás a Magyar Színházban a román újságírók tiszteletére. A romániai újságírószervezetek tiszteletére hétfőn este diszeladást rendez a Magyar Színház. A diszeladás teljes műsora a következő: Köszöntő. Elmondja Janovics Jenő, a színház igazgatója. Utána Móricz Zsigmond egytelvonásos népszínműve, a *Tanító ur* kerül színpadra Szentgyörgyi Istvánnal és Tárai Ferencsel a főszerepekben. Puccini Toscájának második telvonása következik ezután. Végül pedig Valjeannak egy nagyogóan szellemes új egytelvonásos darabja kerül színpadra Kádár Imre fordításában *Nem zörög a haraszt* címen. Ennek a kis újdonságnak a főszerepeit Poór Lili, Lengyel, Laczkó Aranka játsszák. A hétfői diszeladást premierbérletben tartják meg.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Péntek: Parasztbecsület, Bajazzók

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Csütörtök: A hazajáró lélek.

Péntek: A hazajáró lélek.

Szombat délután: A trónörökös.

Este: Három a kislány.

Vasárnap d. e. fél 11 órakor: Téli ballada.

Délután 3 órakor: Tatárjárás.

Este 8 órakor: A falu rossza.

Hétfő: A tanító ur.

MOZGÓK MŰSORA

Csütörtök, december 13.

Select-Mozgó: *A szerelem áldozata.* Rendkívül érdekes szerelmi dráma 5 felvonásban. Főszerepben Lucy Dorain és Alfonz Frieland. Nagyon szinpatikus tárgyú film.

Uránia-Mozgó: *A kegyetlen banditák.* Nagystilű detektívdráma 6 felvonásban. Főszerepben a páratlan Sturt Webbs, legizgalmasabb detektívdrámák egyike.

Apolló-Mozgó: *Nosferatu vagy A borzalmas szí fóniája.* Fantasztikus és titokzatos dráma Dracula izgalmas regénye nyomán 5 felvonásban. Főszerepben Max Schveck, legdöbbentesebb film. Csak erős idegzetűeknek.

Kolozsvár szenzációja!

BAILEY BROTHERS

excentrikus akrobaták

a Központi Télikert Barban

Angol kereskedelmi levelezőkursus! — Vezetik amerikai tanárok. Megnyitják december 15-én. Beiratkozni lehet 2-4 óra között Deák F.-u. 45/a. 2. Mrs. Louisnál. 6590

Tökmagot, gyógynövényeket és hüvelyeseket vásárol mintázott ajánlat alapján Fischer Sándor Timisoara, Str. Trei Crai 6. 6571

Prima

bácskai

kender

Kapható:

HAVAS DEZSÓ
Timisoara

Gyermekjáték, gyermekkocsik, diszműárak

teljes kiárúsítása

Minden vevő 10% kedvezményben részesül, Kiskereskedőknek nagyobb vételnél nagyobb árkedvezmény

Eisenstädter Fülöp és Társa

v. Lakatos-Áruházban

CLUJ

Strada Regina Maria (v. Deák Ferenc-utca) 13. szám alatt

Dus választék raktáron

„ARTES”

Erdély első szövőművészeti műhelye Cluj
Strada Regale (volt Majális-utca) 33. sz.

Készíti a legszebb perzsaszőnyegeket és gobelineket
Álla nő lerakat: Akontz és Grätz cégeknél, Fötér

Erdélyben szőnyegeket művésziesen csak az „Artes” szőnyegjavító osztálya javít

Dus választék raktáron

Tavaszi társaskirándulás Palestinába

Kérjen prospectust: „HADERECH” Birou de Transporturi
Oradea-Mare (Grosswardein—Nagyvárad) Piața Unirii 16. (Romania)

A rituális ellátás, az oradea-marei orth. izr. főrabbi Fuchs Benjámín ur felügyelete alatt történik

A MÜNCHENI „SALVATOR” sörrel vetekedő

HERCULES barna duplamalátá TÁPSÖR

december 15-től kezdve ismét mindenütt állandóan kapható, akárcsak a közkedvelt világos

„MONOSTOR”-sör

Ajánljuk: Krémlikőrkülönlegességeinket, rumokat, cognacot, seprő-, szilva- és törkölypálinkákat, szeszfinomítványt, eredeti erdélyi asztali-, pecsenye- és csomageborainkat.

Czell Frigyes és Fiai Dr. Czell Vilmos-csoport

sörfőzde, likőr- és rumgyár és bornyagykereskedése

Cluj-Kolozsvár

Interurban: 12-31

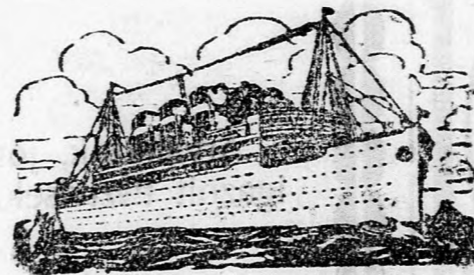
Telefonszám: 78

LLOYDUL * REGAL * OLANDEZ

S. A. R.

Oradea-Mare

EUROPA—BRASILIA
EUROPA—ARGENTINIA
EUROPA—URUGUAY

KÉPVISELET:

Nagyvárad

ELSŐOSZTÁLYU LUXUS
ÉS GYORSGŐZŐSSEL.BEHA-
TÓZÁS AMSTERDAMBAN

GUNARD LINIE S. A. R.

Európa Amerika U. S. Európa Canada

További felvilágosításért egyszersmint

földmivések Braziliába való díjmentes utazásért
forduljanak bizalommal

Lloydul Regal Olandez S. A. R. társasághoz

Filiale Oradea-Mare, Rimanóczy-utca 5. szám

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jelleges hirdetésekre szemérmény felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi híroktól a kiadóhivatalban vehetők át, amelyek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötséget fizetendő.

Bel- és külföldi fuvarlevelek felülvizsgálását és fuvardíjtöbbleteket, valamint szállítás közben felmerült mindennemű károk visszareklamálását a legminimálisabb, csak siker esetén utólagosan fizetendő díjazás ellenében vállalja a „Recomplus“ nemzetközi fuvarlevél felülvizsgáló intézet Timișoara, Helvét-u. 8. szám. Ügynökök Románia minden városában felvétetnek.

Papirkereskedő segédet, csakis kiváló erőt, jó referenciákkal és román nyelvtudással keres H. Bloch cég Aradon. 6572

Tej ismét kapható Eleknl Str. Sulutiu (Vizutca) 8. 6600

Házasság közvetítők (Schadchen) közölkék címléte levélben az Uj Kelet Oradea-Marei fiokjánál Várház-u. 51. „Partie“ jellegére. 6538

Butori Legolesobb bevasárlási forrás. Klein Zsák, Unió-u. 21. 1581

Jótorgalmu belvárosi élelmiszerüzletemet más elfoglaltság miatt bérbe adom. Ajánlatot „Garancia“ jellegére a kiadóba kérek.

Szabad bemenet!

Világ-városokban

sem látható
szenzáció és
látványosság

Parisien-Áruház

Cal. Regele Ferdinand 12.
Telefon 592

karácsonyi gyermekjáték kiállítása

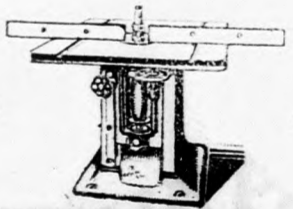
mely szombaton, december 8-án nyílt meg.

Nagy választék és olcsó árak:
Harisnya, rövidáru, férfidivatkülönlegességek,
üveg-, porcellán és diszmutárukban

Vételkötelezettség nélkül!

Raktárról szállítjuk azonnal

Framag-Gaggenau gyártmányu
következő famegmunkálógépeket

Gatter 30 coil
Háromoldalu gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfűrőgépek, köszörűgépek
Szallagfűrész 700, 800 és 900 m/m
Egyengető gyalugép 400, 500 m/m
Egytetemes szallagfűrész
Vastagság gyalugépek
Gömbgyalugép
Marógépek

Technica Rt.

Tárgul-Mures

Sürgöncim: Technica * Telefonsz. 336

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasüzlet Telefon 10-49.

Ragadja

meg

a z a l k a l m a t !

**Megkezdődött
a nagy Karácsonyi vásár
szenzációsan leszállított
árakkal!**

Siessen míg a készlet tart!

	Volt ár	Most
Francia mosókartonok v. delének . . .	42.—	27.—
Francia batisztok vagy grenadinok . . .	42.—	27.—
Angol tenniszflanelok I. minőség . . .	36.—	27.—
Kelengyevásznak és siffonok mtr . . .	42.—	30.—
Bársonyok minden színben	140.—	98.—
Angol férfiszövetek, 140 széles	290.—	180.—
Francia trikóingek, darabja	120.—	60.—
Férfi angol kabátszövetek, metere	650.—	400.—
Női kabátszövetek, 140 széles	350.—	200.—
Zsebkendők, darabja	10.—	4.—
Egy komplett 6 személyes „Lilliom“ damaszkbrosz	300.—	198.—

Árvaházak, jótékonycélu intézetek, szegényeket gyámolító egyletek, igazolt tisztviselők és vasutasok az összes nemhirdetett cikkekből külön 10% engedményt kapnak

Dick Jakob és Fia cég Cluj

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 5.
vasuti állomással szemben

CELEKESZTŐN
HIVATAL ÉS
Cluj-Kolozsvár
L. Pop, (Brassay-
utca)
Telefon: Szer-
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz.
A kéziratok k
szerkesztőség
genökök. Kézirat
adunk v

Cluj-Kolozsvár

A brit
Angliában azt
pártja képvisel
seben vesztet
iránti bizalmá
birodalmat le
sorsára döntő
gyökeres vált
határain belül
amely bekap
munkanélküli
a munkanélkü
melő tömegek
értékével fize
nélküliség az
az országnak,
abból a zillat
amely egész
amikor a pá
megrendezte,
előző kormán
tikai irányító
ő érdekében
lan egymástó
deleiben inté
birodalmának
eltörpült és
a liberálisok

Ki kor
birodalmat L
bánásokban é
zása és Bald
Visszatérhet
kiesiny pártj
sével, melye
felejtetni? V
mellett, olyar
winék és Lloy
hatalmasan m
élen Ramsay
val? Az angol
békétlen bék
a munkáspár
még nem ko
békés békéhe
nyal Ramsay
meg történe,
hiszen a pol
időközben, b
választja el
Ramsay M
egyelőre, m
előrejutását
feltartóztatni

Rams
kormányzást
problémák o
melyek erej
népszerűtlen
kodik és ha
Macdonald
erős, de mé
götte és a
a kormányza
velésére, ho
fejlődésének
sikerének es
gondolkozik
politikának
fogja a ves
Labour Par
ségével Ang
akció sötéts
sugarába ve
Labour Par
mus legmé
időkben bah
ha uralomr
határokat,
ismer. Ur
kamyaiból